

Bulletinen

OLYMPIAHISTORIA.SE

NR 2-2024
ISSN-72591104

OS I PARIS x 3

1900

Första svenska guld

1924

Borg vs Boy & Tarzan

2024

Konsten att bygga hoppbana

**BONDENS
EXPERT-
TIPS:**

**”DET BLIR
BÄTTRE
ÄN TOKYO”**

Ett OS är ett OS är ett OS ...

Mitt eget OS-äventyr med basketlandslaget i Moskva 1980 tog slut redan i första matchens första halvlek mot Italien. Höger vrist trasades sönder när jag landade olyckligt efter en tät returtagningssduell. Resten av OS gick på kryckor för min del.

Därför är jag smärtsamt medveten om att allt kan hända när det gäller. Tänker på Susanna Kallurs fall på första häcken i Peking 2008. Det var ju inte så att hon aldrig sprungit häck tidigare ... Men ett OS är ett OS ...

Vad Paris-OS om några veckor innehåller i form av drama, tårar och glädje är det ingen som vet. Det är just det som bygger den kittlande brygden av nervositet, förväntningar och förhoppningar. Både för de som ska plocka fram sitt yttersta på beställning och för oss konsumenter av dessa dramatan. Häftigt!

Kalkylerade risker

Vinnaren måste våga ta kalkylerade risker på vägen till seger. Inte darra, inte tveka. Exakt som Peder Fredricson gjorde när Sverige vann lagguldet i hoppning i Tokyo 2021.

Vår lilla förening SOF har tagit en kalkylerad risk till detta nummer genom att byta tryckeri. Så numret du håller i handen är förhoppningsvis av samma klass som tidigare, men betydligt billigare för oss att trycka. Detta för att vi fortfarande ska kunna vara med i matchen med en tryckt tidning.

Det sägs ju att man lär så länge man lever, men motsatsen är också sann. Det är

slående hur mycket man glömmer med åren. Det blev blankt i skallen när jag såg diagrammet om Sveriges medaljfordelning i sommar-OS under 2000-talet. Sverige tog ett enda OS-guld i London 2012. Vem stod bakom det? Jo, seglarna Fredrik Lööf och Max Salminen i Starbåt, en klass som inte längre är olympisk.

Vill vrida klockan tillbaka

Idrottsminnen är svåra att sortera, men minnen som dröjer kvar är ofta dueller mellan rivaler. Skulle gärna kunna vilja vrida klockan tillbaka och uppleva ”trekejsarslaget” 1924 mellan världens simkungar Arne Borg-Johnny Weismuller – Andrew ”Boy” Charlton. Som tur är finns ju vår tidning!

Temat i detta nummer är Paris som för tredje gången arrangerar ett OS. För första gången på 12 år går OS åter i Europa och det lär dröja innan det återkommer till vår tidszon.

Många svenska medaljhopp

Nu väntar invigning på Seine, triatlatsimning i Seine, beachvolley nedanför Eiffeltornet och många svenska medaljhopp att hålla tummarna för!

Må det bli en minnesrik sommar!

Sten Feldreich

REDAKTÖR

Bulletinen – Olympiahistorisk tidskrift

Organ för Sveriges
Olympiahistoriska
Förening.

Bildad 3 mars 1986.

Nr 2 2024

140 från start

Redaktör/ansvarig
utgivare:

Sten Feldreich
sten.feldreich
@gmail.com

Layout: Tina Danielsson
Ord & form

Tryck: Ringöns tryckeri

Nästa nummer utkommer
i slutet av september.
Välkomna med bidrag
senast 15 augusti.

Detta nummer innehåller

2	Ett OS är ett OS är ett OS ... <i>Sten Feldreich</i>	28	Bonde med stenkoll på statistik <i>Sten Feldreich</i>
4	Paris en olämplig plats för OS <i>Göran Löwgren</i>	34	Pricka in finaldatum för våra medaljhopp
6	Första svenska OS-segrarna <i>Göran Löwgren</i>	38	Därför är förväntningarna större nu än i Tokyo <i>Sten Feldreich</i>
9	19-årig löparbohem tog första medaljen <i>Göran Löwgren</i>	40	Varje hoppbana är ett eget väsen <i>Henrik Johnsson</i>
11	Maratonlopp med extra allt <i>Göran Löwgren</i>	44	OS-segling lika mycket ovan som på vattnet <i>Sten Feldreich</i>
14	Edvin Wide utmanade ”Den Flygande Finnen” <i>Mats Taxén</i>	46	Den olympiska familjen <i>Tommy Wahlsten, Göran Löwgren, Bo Hultén</i>
18	Bästa simfighterna världen skadat <i>Göran Löwgren</i>	57	Birte och Britta äldsta olympier <i>Göran Löwgren</i>
25	Paris-OS 1924 först med 50-meters bassäng <i>Bo Hultén</i>	58	Ordföranden har ordet <i>P-A von Scheele</i>
26	Finkulturens man drabbad av fotbollsyra <i>Göran Löwgren</i>	59	Schaffer ny i valberedningen <i>Sten Feldreich</i>
		60	Baksättesfunderingar <i>Sten Feldreich</i>

Sveriges Olympiahistoriska förening

Sveriges Olympiahistoriska förening (SOF) bildades 1986 och samarbetar med föreningarna nedan för att främja intresset för olympisk historia.

Fyra gånger per år producerar föreningen tidskriften *Bulletinen*.

SOF anordnar träffar – både fysiska och digitala – med olympiskt tema.

I SOF:s bibliotek, i Klocktornet på Stockholms Stadion, finns böcker med unikt olympiskt material.

Medlemsavgiften är **250 kr/år**. Anmälan sker i samband med betalning.

Plusgiro 54 14 10 – eller Swish 070 575 74 23. Ange namn adress e-post, mobil! Välkommen!

På nätet finns en öppen Facebookgrupp i föreningens namn, samt hemsidan: olympiahistoria.se. På hemsidan finns alla nummer av *Bulletinen* till och med år 2015 digitalt.

SVERIGES OLYMPIAHISTORISKA FÖRENING

Föreningens ändamål att
bedriva olympiahistorisk
verksamhet.

SVERIGES OLYMPISKA KOMMITTÉ

SOK är högsta
beslutande organ för
olympiska spelen i landet
och ansvarar för det
svenska deltagandet i OS.

SÄLLSKAPET SVENSKA OLYMPIER

Är ett sällskap inrättat
av SOK med syfte att
vara ett nätverk för alla
idrottare som tävlat för
Sverige i ett olympiskt
spel. "En gång olympier
– alltid olympier".

SVERIGES CENTRAL- FÖRENING FÖR IDROTTENS FRÄMJANDE

SCIF arbetar med att
främja idrotten, bland an-
nat genom stipendier och
genom att på olika sätt
redovisa idrottens historia,
till exempel i årsskriften
Blå Boken.

PARIS *”En olämplig plats för olympiska spel”*

Emil Fick var en av de tio OS-pionjärerna i den svenska truppen i Paris 1900, den första svenska fäktaren i olympiska spelen.

När OS 24 år senare åter skulle avgöras i den franska huvudstaden var Fick skeptisk.

”Stora städer är inte någon lämplig plats för olympiska spel”, hävdade han.

Emil Fick tävlade i Paris-OS 1900, 24 år senare uttryckte han oro för spelens framtid.

Emil Fick var inte vem som helst. Han var militär till professionen och en stor auktoritet inom fäktsporten. Under Stockholms-OS 1912 var han högste ansvarig för tävlingarna. Han var också med och grundade den klassiska fäktklubben FFF, Föreningen för Fäktkonstens Främjande.

Som Sveriges första OS-fäktare tävlade Emil Fick i såväl värja som florett. Han var också med som aktiv i extraspelet i Aten 1906, samma år som han skulle fylla 43. Då var det enbart värja som gällde och den rutinerade OS-pionjären nådde semifinal. Fick var också dokumenterat skicklig i tvåhandsfäktning.

Varnande exempel

Sina tankar om olympiska spelens utveckling uttrycker Emil Fick i 1924 års utgåva

av ”Blå boken”, årsskrift för Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande (SCIF). Den gode Fick är där djupt oroad för olympiska spelens framtid, och upplever att mycket av de grundläggande värderingarna är på väg att gå förlorade.

För Fick är de antika idealen viktiga. Att idrottare kan ”samla folken till en kroppslig och andlig tävlan med skönhetsdyrkan och förbrödring som mål.”

En förutsättning är, menar Fick, att spelen inte får bli större än att de kan anordnas på ett sätt så att idrottare kan mötas. Tävlingarna måste därför vara koncentrerade såväl geografiskt som tidsmässigt. Och när Fick studerar programmet för OS 1924 i Paris konstaterar han att upplägget inte överensstämmer med idealet.

Han noterar ett utdraget program över 38

**PARIS-OS
1900**

Nationer: 26
Idrottare:
1226
Evenemang:
95 i 19
sporter

**PARIS-OS
1924**

Nationer: 44
Idrottare:
3089 (135
kvinnor)
Evenemang:
126 i 17
sporter (23
grenar)

**PARIS-OS
2024**

Nationer:
206
Idrottare:
10500
Evenemang:
329 i 32
sporter

dagar och tävlingar som är utspridda långt ifrån varandra. ”Det blir omöjligt för även de mest intresserade att följa alla tävlingar och kunna bilda sig en uppfattning om de olika idrottsgrenarnas utveckling”, klagar han.

Stora städer är överhuvudtaget ”icke lämplig plats för Olympiska spel. Intressena äro för splittrade, avstånden för stora.”

Han tar London-OS 1908 som ett varnande exempel:

”De Olympiska spelens firande, förgår i bruset av storstadens ohejdat jäktande hvardagslif”.

Förespråkar kulturgrenar

Fäktkonstmästaren dömer också ut de många spel som sammanlänkats med diverse utställningar och liknande. Som till exempel redan i Paris 1900.

Olympiska spelen riskerar att hamna i ”reklamens tjänst”, skriver Fick och slår fast att idealitet är en förutsättning för olympiska spelens existens.

Fick ondgör gör sig också över att ”bifallsyttringar av mera egoistiskt slag” kunde höras under London-OS 1908. Amerikanska hejramsor var också ett exotiskt inslag under Stockholms-OS 1912, och

ifrågasattes då av många fler än Fick.

Fick försvarar kulturgrenarnas plats i OS-programmet och beklagar att majoriteten i den svenska olympialeddningen inte är

”Att omedelbart yrka Spelens avskaffande synes mig för brådstörtande. Ett bättre öde synes mig deras i grunden ideella tanke förtjäna ...

Emil Fick

av samma uppfattning. ”De gamla grekerna eftersträvade att harmonisera de fysiska aktiviteterna med de fria konsterna som bild, ton och poesi” var hans argument.

I slutet av sin artikel konstaterar Emil Fick: ”De Olympiska spelen hafva kommit att avhållas i förskingringens tecken.”

Ändå vill han inte ge upp hoppet om en bättre framtid.

”Att omedelbart yrka Spelens avskaffande synes mig för brådstörtande. Ett bättre öde synes mig deras i grunden ideella tanke förtjäna, och en ansträngning bör göras att återföra dem till sina rätta former.”

En annan utveckling

Sex år efter att Emil Frick skrivit sin artikel avled han. OS överlevde. Även om ingenting egentligen blev som den förste OS-fäktaren hade önskat.

Emil Ficks många skrifter – främst om fäktning – finns bevarade hos Livrustkammaren i Stockholm.

GÖRAN LÖWGREN

Första svenska OS-segrarna utan minsta ära och glamour

I de andra olympiska spelen blev det för första gången svenska segrar. Samtidigt är det inga triumfer som framhävs i den svenska olympiahistorien.

Den första var en lagtriumpf som vanns ihop med Danmark och kom till mest av en tillfällighet.

Och två andra triumfer kom i grenar som inte ens från början räknades som officiella. Kraftkarlen Gustaf Söderström var inblandad i dubbla sammanhang.

Dragkamp ingick vid den här tiden i friidrottsprogrammet. Oftast var det de starkaste av friidrottarna som bildade lag.

Vid OS 1900 höll hela tävlingen på att gå över styr, då de anmälda lagen hoppade av allt eftersom. Till sist var det meningen att arrangerande Frankrike och USA skulle duellera. Men så råkade dragkampen tidsmässigt kollidera med släggkastningen, vilket gjorde att tre man från amerikanska laget blev upptagna med just detta.

För att rädda dragkampstävlingen sattes i all hast ihop ett kombinationslag av danskar och svenskar. Danskarna propssade hårt på att det skulle vara tre deltagare från respektive land, men hade å andra sidan svårt att hitta några tävlingsdugliga. Till sist fick en ledare och journalist på plats hoppa in.

Lätt skandinavisk triumf

Sverige hade det bättre förspant. Men också här kolliderade dragkampen med den

för svenskar ovanliga grenen slägga. Karl Gustaf Staafl lyckades till skillnad från jänkarna att vara med både i slägga och dragkamp.

De övriga två var August Nilsson och Gustaf Söderström. Att fenomenet Eric Lemming saknades kan ha berott på att han var upptagen av att försöka behärska släggan.

OS-dragkampen skulle avgöras i bäst av tre matcher. Det räckte med två. Kombinationslaget från Skandinavien segrade.

När amerikanerna väl ordnat en trippelseger i slägga utmanades till en extramatch i dragkamp. Det blev en tumultartad tillställning, som USA vann.

Det hela var nära att totalt urarta då några amerikaner ur publiken hoppade in och försökte hjälpa sitt lag. Kaos uppstod och smockan hängde i luften.

Dubbel vinnare

Gustaf Söderström, den kraftfulle djurgårdaren, var med och vann också en annan tävling under OS: diskus med handicapberäkning. En tävlingsform som praktiserades i flera grenar. Som ett slags revanschdrabbning.

Först avgjordes den ordinarie tävlingen i diskus, den som räknades som officiell OS-gren. Där blev Söderström sexa. Några dagar senare var det samma gren med handicapberäkning och då vann Söderström. Dock var det enbart tre deltagare.

Riktigt hur handicap-beräkningen gick till har inte gått att utröna. Det kan också ha varierat mellan olika tävlingar. Men det

▲ Fullt drag i OS-finalen 1900 i dragkamp. Kombinationslaget med svenskar och danskar visade sig överlägset det franska motståndet. Därmed hade Sverige fått sina första olympiska segrare. Men sedan kom amerikanerna och ville testa sina krafter. Det slutade med tumult.

Gustaf Söderström tog dubbla segrar vid Paris-OS 1900. Dels var han ankare i det dansksvenska dragkamps laget och dels vann han handicap-klassen i diskus. Den senare grenen avgjordes dock utanför det olympiska programmet. ►

verkar ha utgått från någon form av idealresultat.

Av de tre tävlande hade Gustaf Söderström (5,5 meter i handicap), tvåan Gyula Strausz från Ungern (6,3 meter) och trean Karl Gustaf Staaf (8,8 meter).

Vördsam "interwiev"

I tidningen Nya daglig Allehanda intervjuas Söderström när han kommit hem från Paris. Reportern Sigge S. frågar vördsamt: "Goddag Gustaf, är du mogen för en interwiev?"

Mötet sker på Söderströms arbetsplats vid Stockholms stads vattenverk.

"Nå käre bror, hurdan äro dina intryck från Parisfärden?"

–Både trevligt och lärorikt. Vi svenskar har mycket att lära när det gäller arrangemangen.

Söderström var imponerad över hur fransmännen tydligt markerat avstampet i längdhoppet. Och han lovordar hur det byggts upp kanter runt utkastplatserna i kastgrenarna. Han lånar reporterblocket, ritar och förklarar.

Gustaf berättar också om en jobbig ditresa, där tåget mellan Berlin och Paris varit så fullbelagt att svenskarna var tvungna att sitta hela vägen på bagaget. Något som kom

När Gustaf Söderström lät sig intervjuas efter spelen 1900 var han mäktigt imponerad av fransmännens sätt att organisera olika grenar. Här vid ett tävlingstillfälle senare, då kastgropen tycks ha klara franska influenser.

att påverka resultaten under den första tävlingsdagen.

–Vi var helt uttröttade. Jag kastade 33 meter i diskus, några dagar senare blev det 39 meter.

En möjlig förklaring till segern handicap-klassen kan man tänka.

Om placeringar och resultat nämns inget under ”interwieven”. Inte heller något om den historiska triumfen i dragkampen.

Däremot utdelar Gustaf Söderström ett personligt omdöme om de amerikanska deltagarna:

–De var ena huggare, ohyfsade och oförskämda i sitt uppträdande. Till exempel kastade de aprikoser och dylikt på sina värdar. Men i tävlingarna var de styva. Med matematisk noggrannhet utförde de allt och deras prestationer var fenomenala.

Sist blev först

Svensk seger i höjdhopp med handicap blev det genom Tore Blom. Egentligen var förnamnet Theodor och vid tiden för OS tävlade han för IFK Gävle. I ordinarie höjdhoppet vid OS blev han åtta och sist på 1.50. Om segern i handicaphoppningen utkämpade han en tuff duell med ungraren Gyula Strausz, som hade hoppat jämnt med Tore i den ordinarie tävlingen. Båda hade samma handicap (0,35 m).

Att handicap-grenarna inte skulle räknas in i OS-programmet var sagt från början.

Men förstaplatsen i dragkamp är definitivt den första svenska OS-segern – även om den till hälften är dansk. Och inte heller särskilt ärofyllt.

GÖRAN LÖWGREN

19-årig löparbohem tog första medaljen

På väg till slutdestinationen Helsingfors mellanlandade den olympiska elden 1952 på Stadion i Stockholm. "Bara någon minut innan elden fördes in brast det loss en kort men laddad olympisk stämning. En liten herre i brun kavajkostym knallade fram över den gröna mattan, alldeles ensam".

Mannen var Ernst Fast, Sveriges första individuella olympiske medaljör. Det är journalisten och författaren Jan-Olof Olsson, signaturen "Jolo", som skildrar händelsen 52 år efter den historiska bronsmedaljen i det olympiska maratonloppet i Paris 1900.

Jolo skriver:

"Och ett, tu, tre steg jublet läktare efter läktare emot honom och brakade applåderna kring hans stilla promenad. Han hade just delat ut pris i 1500 metersloppet. Det var inte så att jublet kring Fast fördunklade facklans ankomst. Men det var kanske lite mer spontant. Lite äktare olympiskt med applåderna för den lite satte herrn."

Känd som "bohemplöpare"

Ernst Fast var bara 19 år när han slutade trea i det olympiska maratonloppet år 1900. Han bodde tillfälligt i Paris och arbetade som elektriker med uppgift att svara för elinstallationen i den svenska villan vid världsutställningen, vari OS var en del.

I tuff pose: Ernst Fast, olympisk medaljör i maraton.

När festligheterna i Paris var över fortsatte Ernst att arbeta ute i Europa. Men efter två år kom han hem till Sverige och började direkt utmärka sig på löparbanorna.

Av allt att döma var Ernst Fast sin tids bästa svenska långlöpare. Han vann Sleipnerterrängen, blev förste svensk under 16 minuter på 5000 m och när han stod på startlinjen kunde det utannonseras som världsrekordförsök.

”Känd som alla tiders bohemplöpare” är en benämning som myntades om honom.

Skrämd slag på tanterna

Ernst Fast föddes 1881 i ett hus i hörnan Drottningatan–Mästersamuelsgatan mitt inne i Stockholm. I tidiga tonåren kom familjen att flytta ut på Kungsholmen. Vid den tiden väcktes också Ernst intresse för löpning. Som 12–13-åring ska han ha sökt medlemskap i Stockholms Sportklubb, men blivit nekad. Tillsammans med några andra likasinnade ungdomar bildade han då i protest Ungdomens Idrottsförening.

Med tiden kom klubbarna att bli heta rivaler. Träningarna ägde rum på Drottningholmsvägen. På ena sidan tränade Sportklubben, på den andra ungdomarna.

För Ernst väntade snart en ny flytt. Pappa Fast var poliskonstapel och hade fått en ny tjänst i Sundbyberg. I stadens idrottsklubb blev det ordentlig fart på träningen.

Bussade hundarna på dem

På den här tiden var löpare inget som hörde hemma i gatubilden. Så när Ernst och hans SIK-kamrater kom springande på promenadvägarna hände det att uppretade gång-

are bussade sina hundar på dem.

En dag när gänget kom skubbande skrämde de upp några äldre kvinnor till den grad att dessa kontaktade polisen. De var övertygade om att det vara några ”dårar” som var på rymmen.

Tjänstgörande polis var pappa Fast, som fick rycka ut med sabel och kask. Det blev ett ovanligt möte mellan far och son.

Fadern lär dock inte haft något att erinra gentemot sonens udda intresse. Däremot ska mamma Fast inte alls ha varit förtjust.

Beundrad av efterföljare

I sin första tävling blev Ernst som 15-åring tvåa i Ulfunda sjön runt. När han var 16 och skulle springa ett millopp, så stod han och laddade med en cigarett. Han blev då

”Du hade vunnit, om du inte rökt före loppet”

åthutad av en reslig officer, en gammal höjdhoppare. I loppet blev unge Ernst trea. ”Du hade vunnit, om du inte rökt före loppet” löd kommentaren från den tidigare höjdhopparen.

1899 blev Ernst svensk mästare på 10 000 meter. Om han vid det laget fimpat rökandet framgår inte.

Naturlöpare

Att den kortväxte Ernst Fast var en löpare som gjorde intryck märks inte minst på den nio år yngre John Zander, olympier 1912 och 1920.

”Man talar ibland om ”naturlöpare”, idrottsmän med löparanlaget i ränseln” skiver John Zander i en kommentar och jämför med namn som John Svanberg och Ernst Wide, men konstaterar till sist: ”att Ernst Fast nog ändå stod ’i särklass’”.

Sveriges förste olympiske individuella medaljör avled 1959.

Maratonlopp med extra allt

Maratonlöparna iväg. Den kortväxte Ernst Fast drar genast upp tempot. Hans svenske kamrat Johan Nyström ger upp redan innan löparna lämnar stadion.

- ✓ **Värmekollapser**
- ✓ **Felnavigering**
- ✓ **Fårskock i vägen**
- ✓ **Ursinniga löpare**
- ✓ **Fuskanklagelser**
- ✓ **Svensk medalj**
- ✓ **Revanschlopp**

Maratonloppet i Paris 1900 är fyllt av spännande anekdoter. Riktigt vad som verkligen hänt är aldrig riktigt klarlagt. Men dramatiskt var det när Sverige lyckades erövra den första individuella medaljen i den olympiska historien. Även om medaljören glömdes bort vid prisutdelningen och aldrig fick någon medalj.

19 juli 1900 var en varm dag, 39-40 grader i skuggan. Av tretton startande har endast fem noterats med en sluttid. Den förste att bryta var skåningen Johan Nyström, som gav upp bara efter några inledande varv inne på Stadion. Han mätte inte bra och insåg att det här inte skulle gå.

Ernst Fast var bara 19 år och egentligen uttagen som reserv. Då han ändå fanns på plats i Paris var det en enkel sak att ordna en startplats. Unge Fast hävdade själv att

han inte tränat särskilt mycket under sin tid i den olympiska arrangörstaden.

Ryckigt tempo

Det finns många versioner om hur loppet utvecklades. Ernst Fast drog direkt upp tempot. Så som han brukade göra. Fransmannen Georges Torquet-Daunis hakade på och de båda kom att tampas i täten.

En otydlig banmarkering vid La porte de Passy ska, enligt franska tidningsreferat, medfört att den ledande Fast kom att springa åt fel håll. En incident som kostade honom några hundra förlorade meter.

Efter att ha upptäckt misstaget ska den kortväxte svensken snabbt ha återtagit tätpositionen. Det ojämna tempot kom att bli ödesdigert. Först för Fasts franske rival. När tätlöparna sprang förbi ett kafé blev frestelsen för stor. Torquet-Daunis bröt loppet och gick in och beställde en stor öl.

Bakifrån kom flera franska hot, Emilie Champion var flera gånger i fatt. Men svensken ville absolut inte tappa sin ledarposition. Så det blev nya temposkiftningar och nya ryck.

Efter tre mils löpning var Fast i ledning med uppemot en kvart.

I Sven Lindhagens i bok ”13 olympiader” är Ernst Fast intervjuad. Han medger då att de många rycken och tempoförändringarna blev för mycket även för honom.

Mitt bland fåren

Maratonbanan slingrade till stora delar genom parisiska förorter. Löparna tvingades sicken-sack mellan kärror, gående och allmänt nyfikna.

–En gång fick vi stanna för en väldig färskkock som drällde på vägen, har Fast berättat.

Det kom att bli fler felspringningar.

Georges Torquet-Daunis kämpade i täten med svenske Fast. Tills ölsuget blev för starkt ...

Flera löpare assisterades av medföljare på cykel. Som här tvåan Emilie Champion och vinnaren Michel Théato.

När blott en halv mil återstod hävdar Fast att han kom åt fel håll i Boulognerskogen. Enligt en version ska markeringen varit dålig, enligt en annan ska några poliser medvetet ha visat honom åt fel håll. Massor av tid gick förlorad.

När detta gick upp för den svenske kämpan tappade han all kraft. Trött, besviken och förbannad ska han ha lagt sig i ett dike och bestämt sig för att ge upp.

Hotade med stryk

Också här finns flera berättelser om vad som sedan hände.

En är att asfalten spolats och att Fast ska ha halkat och skadat sig. Något han själv senare dementierat.

Under hela loppet hade Fast en svensk kamrat (Jonsson) som följde honom på cykel. Det var han som till exempel fick jaga iväg färskokken.

Liggande i diket försökte många få Fast att fortsätta loppet. Men han var nödbedd. Kamrat Jonsson lär först ha hotat med stryk för att sedan åkalla högre makter.

Illskan gav nya krafter

Det som fick Fast på benen igen var att en konkurrent dök upp. Det tände tävlingsdjävulen i den temperamentsfulle svensken. Nya krafter rann till.

– Jag satte upp en jäkla fart och sprang ifatt och ifrån honom direkt. När jag kom till idrottsplatsen (målet) kände jag mig inte ett dugg trött. Men vad hjälpte det. Två fransmän hade varit i mål i 40 minuter när jag kom in arg som ett bi.

Lika arg, eller argare, var amerikanen Arthur Newton. Och undra på! Han var nämligen övertygad om att ha vunnit, då ingen konkurrent passerat honom under loppet. Från amerikanskt håll menade man bestämt att fransmännen medvetet måste ha visat honom fel väg för att gynna hemmalöparna.

I nu rådande resultatlista återfinns amerikanen som femma.

Trean utan medalj

Sluttiderna ställer till huvudbry.

Vinnaren Michel Théato kom in strax under tre timmar, 2.59,45. Tvåan Champion klockades för 3.04,17. Den förste svenske

OS-medaljören var trea på 3.37,14.

När fjärdemannen klockas för över fyra timmar kan det knappast ha varit någon större kamp om bronsplatsen.

Den franska dubbelsegern har i efterhand ändrats. I början av 1990-talet kunde en olympiaforskare visa att vinnaren egentligen kom från Luxemburg. Vilket är det som numera gäller.

Löparnas tider kan inte jämföras med nutidens resultat, då det ännu inte fanns regler för exakt hur långt ett maratonlopp skulle vara. Mer än att det skulle vara långt.

Generellt delades det inte ut några medaljer i OS 1900. Men just maratonloppet utgjorde ett undantag. Bronsmedaljören Fast fick däremot aldrig något annat än ett diplom.

Flera år senare ska en fransk delegation ha varit i Sverige för att ge Ernst Fast medaljen. Men inte hittat honom.

Ytterligare en av många anekdoter.

Väntade med ölen

I och med att tävlingen så starkt ifrågasattes kom det snabbt att ordnas ett revanschlopp. Det avgjordes på franska landsbygden, dock utan de två bästa från OS och inte heller den bitte amerikanske femman var med. I fokus var Fast och hans öltörstande franske konkurrent från OS-loppet.

I vanlig ordning satte Ernst Fast direkt iväg i ett hårt tempo. Håller det så håller det, verkade vara hans devis. Precis som i det olympiska maratonloppet orkade han inte hela vägen. Och den här gången bröt han i förtid.

Touquet-Daunis väntade nu med biran till efter loppet, och stod som segrare.

1 För hundra år sedan avgjordes OS för andra gången i Paris. Resultatnivån var betydligt högre än i de föregående spelen. Den svenska medaljskörden halverades jämfört med spelen fyra år tidigare.

9 Gulden blev bara fyra: två triumfer i ridsport: Ernst Linder i dressyr och hopplaget med Åke Thelning, Axel Ståhle och Åge Lindström, en trippel i svenskgrenen modern femkamp med Bo Lindman som nummer ett samt ett brottningsguld genom Calle Westergren.

2

4 De mest minnesvärda insatserna kom att göras av andra medaljörer: långlöparen Edvin Wide, simmaren Arne Borg och det unga fotbollslandslaget.

Edvin Wide utmanade ”Den Flygande Finnen”

Långlöparen Edvin Wide var en av två stora idrottsmän i Sverige på 1920-talet. Den andre var simmaren Arne Borg.

Wide deltog i tre OS och tog fem medaljer, men inget guld, då konkurrenterna alltid var finländarna Paavo Nurmi och Ville Ritola.

Något som inte är så känt är att Edvin Wide startade sin idrottskarriär i Uppland. Han bodde och arbetade i Lundby på landsbygden utanför Enköping och tävlade under sitt första OS i Antwerpen 1920 för Enköpings AIF.

Då blev det en bronsmedalj i lag på 3 000 meter, men han var sämst av svenskarerna och utslagen i försöken på 1 500 m.

Men han är den enda idrottare som tagit en OS-medalj när han tävlat för en Enköpingsklubb. Efter tre år i EAI-tröjan flytta-

de han till Stockholm och tävlade därefter för IF Linnea.

I OS i Paris, för 100 år sedan, gick det bättre. Nu blev det brons efter Nurmi och Ritola på 5 000 m och silver på inledande 10 000 m, där finska ledningen stoppade Nurmi från att ställa upp.

Terränglöpningsen blev däremot en katastrof. Värmen var kring 40 grader och en lång rad löpare från många länder kollapsade.

Wide följde Nurmi och Ritola, tills det var en kilometer kvar. Då föll han ihop medvetlös. Han var medvetlös i 40 minuter och yrade starkt, enligt Erik Bergwall i boken om Olympiaden i Paris.

Alla fyra svenskar bröt. Sven Turesson blev svårast utsatt. Han föll också omkull medvetlös, fördes till sjukhus och vakna-

Wides kamp mot finska favoriter

6 juli, 10 000 meter: Långloppsklassikern avgjordes utan Paavo Nurmi på startlinjen. Till dennes förtret. Ett finskt guld var ändå tämligen säkert. Ville Ritola vann på världsrekord, 30.23,2. Edvin Wide fick stora sympatier för sin insats, då han vågade utmana och länge var den som satte tempot. Silvertiden 30.55,2 innebar personbästa och svenskt rekord.

10 juli, 5 000 m-final: Nu med både Paavo Nurmi och Ville Ritola. Som vanligt sprang Edvin Wide optimistiskt och tog täten. Men han hade oturen att konkurrera med några av tidens absolut främsta löpare. Nurmi och Ritola gick i mål sida vid sida med Nurmi som segrare med två tiondelar. Wide var ohotad bronsman.

11 juli, laglöpning 3 000 m: Sverige utslaget i semifinal, men Wide sprang snabbast av alla i heatet. Med tanke på det svaga svenska lagresultatet ångrade Edvin i efterhand att han avstått 3 000 m hinder, som Ritola vann.

13 juli, terräng: Ett lopp som blev direkt livsfarligt när det kom att avgöras i stekande hetta. Löpare drabbades av yrsel, solsting och svimnade. En av dem var Edvin Wide. Efter drygt halva loppet kollapsade han. Den ende som verkade oberörd av värmen var segraren, Nurmi. Hans facit från spelen i Paris blev fem guld, varav tre i individuella grenar.

de inte förrän efter fyra timmar.

Den ende som verkade oberörd var vinnaren Nurmi, ”Den flygande finnen” som han numera kallades.

Världsrekord och bragdman

Vid OS i Amsterdam 1928 tog Wide sin fjärde och femte OS-medalj genom brons på både 5 000 och 10 000 m.

1925 slog han världsrekord på de udda distanserna 2 000 och 3 000 meter. De höll han i ett respektive två år.

Hans kanske bästa år var 1926, då han slog Paavo Nurmi två gånger, dagarna efter varandra, i Berlin. Första dagen var det en engelsk mil och den andra 3 000 m. Detta gav honom Svenska Dagbladets Bragdmedalj tillsammans med Arne Borg.

Hans tider verkar inte så märkvärdiga idag. Men att han var före sin tid visas av att han hade svenska rekordet på 10 000 m i 15 år, på 5 000 m i 13 år och på 1 500 m i 11 år.

Hans personbästa var 30.55,2, respektive 14.40,4 och 3.51,8. Det var först när löpargenerationerna med Erik Ny och Henry Kälarne och sedan Gunder Hägg och Arne Andersson, som Wides tider slogs ordentligt.

Finska protester

Wides liv vid sidan av idrotten är också värt sin historia, då det var både dramatiskt och annorlunda. Han föddes i Finland 1896 på Kimito, Finlands största ö, strax sydost om Åbo.

Han utbildade sig till folkskollärare i Nykarleby, men hans examen blev avbruten, då det finska inbördeskriget startade i januari 1918 och seminariet stängdes. Wide anslöt till den vita sidan i kriget. När kriget slutade i maj 1918 kunde han få sitt

avgångsbetyg från seminariet.

Han klarade kriget oskadd, men efter Finlands självständighetsförklaring i december 1917 växte ovänskan mellan finnar och finlands-svenskar på många håll till hat. Wide kände det så starkt att han beslöt sig för att fly till Sverige.

–Det här var 1918 och pappa var 22 år. Han reste via norra Finland och rodde ensam i en liten båt över Torne Älv, berättar Edvins son Leif Wide.

När Edvin kom över gränsen till Sverige sprang han ifrån gränsvakterna och fick lifta med svenska militärer, som var på väg hem efter att första världskriget avslutats.

Han kom till Sundsvall, och därefter till Ånge, där han arbetade fem månader på ett jordbruk. Därefter fick han ett vikariat som lärare vid Ljungaverks folkskola på våren 1919.

Men han såg en annons om en fast tjänst i Lundby skola i Tillinge utanför Enköping. Han sökte och fick den.

I närheten fanns en större bondgård, där Edvin fick bo. Det var nu han började träna på allvar. På gården fanns dottern Axelina och de två blev snart ett par, som höll ihop hela livet.

Wide började träna och tävla med Enköpings AIF, och när han efter ett år fick svenskt medborgarskap blev han direkt uttagen till OS i Antwerpen.

–Men Finland protesterade och ville inte att han skulle få tävla för Sverige. Han blev till och med inkallad i det militära i Finland, men lyckades klara sig från det. Räddningen var att han hade skrivit sig på Åland, som var demilitariserat efter kriget. Genom sin fasta statliga lärartjänst fick han snabbt svenskt medborgarskap, berättar Leif Wide.

Rektor och politiker

Edvint Wide tävlade tre säsonger för Enköpings AIF, men flyttade 1924 tillsammans med Axelina till Stockholm, där han arbetade som lärare i Bromma. De fick två söner, Rolf född 1931 och Leif född 1934.

Efter karriären blev han kommunalpolitiker och satt i Stockholms stadsfullmäktige för Socialdemokraterna 1938–54.

Han var också en mycket omtyckt rektor på Abrahamsbergsskolan i nordvästra Stockholm 1946–59.

Edvin Wide blev hela 100 år gammal och avled i Bromma 1996. Hans hustru Axelina, som var född samma år, blev 103 år.

Sonen Leif, som berättar om pappans liv i den här artikeln, har alltså arvsanlag för att bli gammal. Han är idag 89 år gammal och mycket pigg och alert.

Han bor i Uppsala och är professor emeritus i hormonernas biokemi. Han berättar att han uppfann det moderna graviditetstestet, som fortfarande används, 1960.

Blev hundra år

Även sonsonen Björn minns farfar.

–Han var en man med ett stort rättspatos. Han var alltid fysiskt aktiv. Jag minns att han önskade sig rullskidor när han skulle fylla 80 år och joggade när han var långt över 90.

Redan under hans aktiva tid gjordes en byst av Edvin Wide, som blev klar 1932. Den är i brons, gjord av Ingrid Geijer-Rönningberg och finns sedan 1984 vid Stockholms Stadion.

Edvin Wide har också gett namn åt Widegatan, nära Enavallens IP i Enköping, åt Edvin Widesvägen i födelseorten Kimito och åt Sportklubben Vide, som bildades i Knivsta 1941.

Bysten av Edvin Wide gjordes redan 1932 och står sedan 1984 vid Stockholms Stadion.

Källor: Wikipedia, Bergwall: VIII Olympiaden, Sveriges Olympiska Kommittés hemsida, samtal med Leif och Björn Wide.

Andrew "Boy" Charlton kom fram som ungdomsstjärna. Paris-OS 1924 var hans första av tre olympiska starter.

Bästa simfighterna

Simtävlingarna under det andra Paris-OS 1924 bjöd på några absoluta höjdpunkter.

Allra störst intresse var det kring 400 meter frisim – "det vackraste och mest sensationella simloppet" i den tidiga OS-historien. Och en svensk var i högsta grad inblandad, Arne Borg.

Spänningen skruvades upp redan när 1500 meter skulle avgöras, den längsta distansen, och Arne Borgs specialitet. Den 22-åriga ekenkisen skulle visserligen nå sina största framgångar under de kommande åren, men var redan ett etablerat världsnamn efter sju världsrekord.

16-årigt underbarn

OS-året 1924 hade Arne Borg inlett med en turné i Australien. Han stötte där på blott 16-åriga "underbarnet" Andrew Charlton, "Boy" kallad. En simmare som senare kom att räknas som Australiens första riktiga idrottsstjärna.

I Sydney lyckades 16-åringen i en duell över 440 yards besegra den berömde svensken – som här kallades "Den svenske stören", lång och smal som fisken vars rom blir till exklusiv rysk kaviar. En triumf som ledde till rena hysterin i Australien.

Så Arne Borg bidrog verkligen till Charltons tidiga stjärnstatus.

Den glade gamängen från Stockholm

Arne Borg hade redan fått för vana att slakta världsrekord. Men i Paris-OS stötte han på mycket tufft motstånd. Bild: SCIF:s arkiv.

världen skådat

hade ett naturligt sinne för PR. Här passade han på att spektakulärt agera underdånig rorsman och i en jolle paddla runt i bassängen med sin överman.

Till publikens stora förtjusning.

Omskakande OS-färd

Inför sommarens OS hade rykten florerat i Sverige att "Boy" hade gått upp vikt. Så det fanns stora frågetecken kring i vilken form den unge australiern var.

En allvarlig händelse på den långa resan från Australien till Paris-OS skakade hela den australiska simtruppen, och särskilt den unge OS-debutanten.

Charltons tränare och allt-i-allo Tom

Adrian hade under första världskriget upplevt helvetet i skyttegravarna. Han led av det som idag diagnosticeras som post-traumatisk stress. Under överfarten till Europa blev han allt mer melankolisk och dyster. Till sist kastade han sig desperat i havet.

Mirakulöst nog kunde tränaren dras upp ur böljorna och överleva. Men han blev aldrig sig själv igen, och som stöd till "Boy" Charlton under OS fungerade han inte.

Världsrekord på världsrekord

Frågan var på vilket sätt den omskakande händelsen skulle påverka "Boys" prestationer i OS. Men redan vid första framträ-

Förväntningarna var stora på svenskhoppet.

dandet var det uppenbart att Charlton var på plats för att vinna.

I 1500 m-försöken vann australiern sitt heat på nytt världsrekord 21.20,8. (andra uppgifter säger 21.20,4). Arne Borg var den förste att gratulera.

I heatet efter svarade ”Den svenska stören” med att återta världsrekordet, 21.11.4.

I semifinalen möttes de båda. Charlton var klart snabbast och vann på 21.28,4. Borg hade tagit fasta på ledaren Erik Bergvalls råd att spara på krafterna. I mål var han 20 meter efter.

Det hade så långt varit ett motigt OS för

Sverige. Men tilliten till Arne Borg var stor.

I Dagens Nyheter skaldade signaturen Fabian:

*Ännu kan vi segrar vinna,
Arne Borg hör oss till.
Ja, den grabben kan simma,
Simma är just vad han vill.*

Arne Borg utklassad

Men något svenskt guld blev det inte.

I finalen visade sig ”Boy” Charlton vara i särklass. Australiern kapade Borgs världsrekord från två dagar tidigare med över en

minut! I förbifarten raderade han också ut Borgs världsrekord på 1000 meter och ytterligare antal rekord på köpet.

Borg simmade in som tvåa på 20.41,4. Han hade gjort vad han lovat – att simma snabbare än sitt världsrekord. Ändå fick han finna sig i att bli besegrad med 40 meter.

Stilmässigt skilde de båda simmarna sig åt. Charlton simmade i en lugn glidande stil, Borg var mer intensiv och ryckig.

Efteråt ångrade sig Borg att han gått ut så hårt. ”Det hade jag inte gjort om jag förstått hur stark ”Boy” verkligen var.

1–0 till ”Boy”. Fyra år senare kom Arne att få sin OS-revansch på just den här distansen!

Dags för trekejsarslag

Inför den kommande bataljen på 400 meter kom en ny spelare in i matchen, vilket skruvade upp intresset ytterligare. Amerikas stora simstjärna var Johnny Weissmuller. Att han simmade snabbast av alla tvivlade ingen på, men skulle han orka 400 meter?

Janos Weismüller föddes 1904 i Timișoara i Rumänien, vilket på den tiden tillhörde kungariket Ungern. Familjen flyttade till USA och ü i efternamnet blev snart utan prickar. Janos hade blivit Johnny och var vid fyllda 20 år etablerad snabbsimmare. Redan som 18-åring hade han satt världsrekord på 100 meter.

400 meters-distansen i OS kom därför att bli det ultimata testet om vem som var bäst – den snabbaste simmaren eller den mest uthålliga? Weissmuller eller Charlton? Arne Borg var mest allround av de tre, även om långdistansen passade honom bäst. Senare under OS skulle han komma fyra på 100 meter (som förstås Weissmuller vann).

Med amerikanen på plats utvecklades

Den stora stjärnan från Amerika: Johnny Weissmuller.

Starten går i den spännande 400 metersfinalen. Världens snabbaste simmare från USA, den mest uthållige från Australien och så den som var mest allround, mannen i mitten från Sverige.

simningens 400 meter till en global kamp av högsta rang. En av de mest uppmärksammade under hela OS.

Utbuad och uppläxad

Dramatiken började redan i försöken. Åtminstone för Arne Borgs del.

Han var förvisso helt överlägsen i sitt heat. Och när han väl insåg det drog han av på takten, höll noga koll på motståndarna, småflinade till publiken och drog upp farten lagom mycket så fort konkurrenterna kom nära.

Ett tillvägagångssätt som åskådarna upplevde som hånfullt och respektlöst. Publikfriaren Borg fick då uppleva hur det var att bli utbuad. Heta känslor som hängde i efter loppet och även spann över till en efterföljande vattenpolomatch, då Sverige

spelade och föll mot Frankrike.

I semifinalen var Weissmuller och ”Boy” Charlton i samma heat. Det blev en säker amerikansk seger, men det verkade som om ”Boy” inte brytt sig om att utmana utan mest bevakat en finalplats. Också Borg kunde lätt säkra en finalplats, och ägnade sin semifinal åt att pusha tvillingbrodern Åke till en plats bland de fem i finalen.

När de svenska simmarna åt middag dagen före den uppskruvade 400-metersfinalen fick de oväntad besök av den högsta svenska OS-ledningen. Truppens överledare, generalkonsuln Harald Petri och hans vapendragare, en kapten Pfeiff, kom inte för att önska lycka till. Snarare tvärtom. Borg fick inför simkamraterna en rejäl uppsträckning för sitt uppträdande under försökstävlingarna.

Efter prisutdelningen. En av de få bilder där alla de tre stora är med. Från vänster "Boy" Charlton, Johnny Weissmüller och Arne Borg.

Stenhårt "in i kaklet"

Förväntningarna var stora inför finalen. Efter sin insats i semifinalen var Weissmüller favorit. När det gällde Borg och "Boy" rådde viss osäkerhet.

Borg hade lottats mitt emellan sina svåraste konkurrenser. När alla var startklara signalerade Borg för avbrott. Han gick fram och viskade något till sin tvillingbror Åke. Ett psykologiskt rävspel.

Så gick starten, Weissmüller och Borg drog iväg i värsta fart. Snart verkade det som att trekampen om guldets skulle bli en tvekamp. Och kamp det blev!

Efter 100 m: Borg i ledning med 1,5 decimeter (6 inch).

Efter 200 m: Weissmüller i ledning med drygt 2 decimeter (9 inch).

Efter 300 m: I princip lika, men Borg

först med ungefär en dryg halv decimeter (3 inch).

20 meter före mål var det fortfarande svenskt guldläge. Från ingenting kom då plötsligt den metodiskt simmande "Boy" Charlton allt närmare. Spurtmästaren Weissmüller drog då in en sista växel och vann med en och halv decimeters marginal.

Segertiden 5.04,2 krossade det gamla världsrekordet med en minut! Det var i alla fall vad tidningsmakarna trodde.

Riktigt så fantastiskt visade det sig inte vara. Weissmüller ska redan tidigare ha simmat distansen under fem minuter, 4.57,0.

Vilket förklarade att amerikanerna kunde vara så segervissa. Borg klockades som tvåa för 5.05,6 och "Boy" som trea 5.06,6.

Det stora trekejsarslaget var över.

Samlarbilder av idrottare fanns tidigt. Simmar-dominanten från OS 1924 ingick. En tidiga serie från Cloetta.

Dagens Nyheter summerade:

"Det var kanske det vackraste och mest sensationella simlopp som någonsin ägt rum i simsportens historia."

En garvad dansk journalist, "Aaby", var tagen:

"Det var den stiligaste idrottstävling jag

sett i hela mitt liv."

Weissmuller var med i två OS och vann fem guld, tre individuellt. Antalet grenar var inte alls så många som nu.

Efter karriären blev Weissmuller mycket mer känd som skådespelare än som världens snabbaste simmare.

Olympiamästaren kom att agera som "Tarzan – apornas son" i tolv filmer 1932-48. Han fortsatte sedan som en likartad karaktär, Djungel-Jim. Det blev 14 filmer och en TV-serie, som också visades i Sverige.

"Boy" och Borg

"Boy" Charlton kom att vara med i tre OS. Men direkt efter spelen i Paris drog han sig tillbaka och ägnade närmaste åren åt studier. Han gjorde en sensationell comeback och kom att drabba samman med Arne Borg också i OS 1928.

En tredje OS-start gjorde Charlton 1932 i Los Angeles. Han drabbades då oturligt av en influensa och kunde inte göra sig själv rättvisa.

"Boy" erbjöds filmkontrakt i Hollywood, men var inte intresserad av att göra någon Weissmuller.

På sina tre OS-startar tog Charlton fem medaljer, men inget mer guld än det i Paris 1924.

Tarzan-filmsar

"Boy" Charlton ska ha nobbat Hollywood.

I Australien har Charlton ikonstatus och flera simanläggningar bär hans namn.

Arne Borg tilldelades Svenska Dagbladets bragdmedalj 1926 för "en serie världsrekord". Han fick sitt efterlängttade OS-guld 1928. Fortsatte att slå världsrekord fram till 1930. Totalt blev det 32 till antalet, det mest spektakulära vid EM i Bologna 1927, då Borg på 1500 m sprängde den magiska 20 minutersvallen genom att notera då osannolika 19.07,02.

GÖRAN LÖWGREN

Först med 50 meters OS-bassäng

Hur lång är en olympisk pool?

När man talar om en bassäng som håller olympiska mått så menar man idag 50 meters bassäng. Så har det inte alltid varit i den olympiska historien. Det har skiftat minsann.

Vid de första Olympiska Spelen så simmade man ute i havet och bassängerna var odefinierbara i sin längd och listar vi de första spelen och framåt så ser det ut så här:

1896 ATEN och tävlingarna gick ute i Zea-bukten. Okänd bassänglängd.

1900 PARIS i floden Seine. Okänd bassänglängd.

1904 ST. LOUIS hölls simning i Forest Park. Här hade man en 55 yards bassäng – enda gången simningen har mätts i yards.

1908 LONDON och här hade man en specialbyggd 100 meters bassäng som låg mitt i friidrottsarenan.

1912 STOCKHOLM – en 100 meters bassäng som låg i Djurgårdsbrunnsviken. Anläggningen revs direkt efter spelen.

1920 ANTWERPEN i en specialbyggd 100 meters bassäng byggd i vattenområdet av gamla befästningsvallar

1924 PARIS var första gången 50 meters bassängen förekom och en riktig simstadion byggdes upp – en arena som fortfarande finns kvar i ombyggd version.

Allt sedan dess har det olympiska måttet varit 50 meter.

Från privat samling.

BO HULTÉN

En finkulturens man drabbad av fotbollsyra

Den 29 maj 1924 skrevs ett nytt kapitel i svensk fotbollshistoria. Premiärmatchen i OS skapade en nationalistisk yra långt utanför fotbollens vanliga domäner. Ett utdömt svensk lag utklassade regerande olympiamästarna Belgien med 8–1. Bland de 15 000 på läktarna satt Erik Wettergren, intendent vid Nationalmuseum och senare chef såväl för museet som för Dramatiska teatern. En finkulturens man – och han var hänförd.

Erik Wettergren var inte alls någon fotbollsfantast. Snarare en total novis på området. I sin bok ”Scenerier” inleder han sina upplevelser från matchen i Paris med orden:

”Jag måste göra en bekännelse, nej två, med risk för att ådra mig djupt förakt från både sportens och konstens vänner. Den ena är: jag har aldrig i mitt liv förrän helt nyligen sett en seriös fotbollsmatch, och den andra: det var inte de svenska tavlorna i Maison Watteau utan denna match, som kom mitt svenska hjärta att bulna häftigare.”

Wettergren försöker analysera sin upplevelse och förstå sina känslor:

”Jag såg kanske på den olympiska kampen med något av vildens eller barnets hungriga mottaglighet. Kanske de nationalistiska instinkterna började spela upp vid åsynen av de ljusa blågula svenskarna som motsättning mot belgarna, vilka i sina svarta och röda dräkter framstod som avgrundsandar.

... jag blev en smula häpen, när jag fann mig själv, hes av heja-rop, stå och vifta med

Erik Wettergren.

en liten blågul flagga åt det svenska laget, medan megafonen förkunnade 8 mot 1. De svartmuskiga belgarnas murriga minspel satte kanske en särskild krydda på glädjen, men det gjorde mig ont, då jag hörde den belgiske ambassadörens barn snyfta helt tyst. En ung nationell illusion söndersparkad som en såpbubbla av råa svenska sulor.”

Men utöver uppvaknande nationella känslor förmådde fotbollsnovisen till kulturman också fångas av spelet.

”Den var vad all organiserad kamp måste vara – flera disciplinerade krafters inriktning på ett gemensamt mål, samspelets, samarbetets skönhet, och den var skönheten de snabbt ävågabragta (=åstadkommit) och snabbt uppfattade kombinationerna. I detta samspel fanns det fullt upp av enskilda presentationer, som t. o. m. analfabeten på fotboll kunde glädja sig åt”.

Nu var det inte bara museiintendenten

Profilstarka lirare. Fr. v. Lindberg, Hillén, Friberg, Carlson, Rydell, Kaufeldt, Keller och Kock.

Teckning: E. Kelen för DN

Dubbla bronsmatcher

Sveriges bronsmedalj i den olympiska fotbollen i Paris för hundra år sedan var vårt lands första internationella framgång i sporten. Ett viktigt steg för fotbollens väg att senare bli den dominerande sporten i landet. Efter den imponerande öppningen mot Belgien (8–1) skruvades förväntningarna snabbt upp på det svenska laget. I påföljande match mot Egypten blev det visserligen en säker seger med 5–0 men spelet var till vissa delar en besvikelse. Svagt i första halvlek och en liten förbättring i andra. Likafullt gick de blågula in som stora favoriter i semifinalen mot Schweiz. Men någon final blev det inte. I en tätt match föll det

svenska laget med 1–2.

”Lika svagt som de förut spelat glänsande” löd ett omdöme. Ändå hade det mycket väl kunnat bli seger, ett regelrätt mål blev bortdömt. Å andra sidan krävdes storspel av målvakten Sigge Lindberg för att nederlaget inte skulle bli större. Kampen om bronset kom att kräva spel i över tre och en halv timme under två dagar. Första matchen slutade nämligen 1–1 efter förlängning. Så det krävdes omspel för att få fram en segrare.

I en förmatch till finalen bärgades Sveriges första internationella medalj. Det blev 3–1-seger, trots att laget fick avsluta med tio man, sedan ”Pära” Kaufeldt blivit utvisad i mitten av andra halvlek. ”Äntligen, En välförtjänt bronsmedalj!”, löd en typisk rubrik efteråt. Sverige gjorde 18 mål på fem matcher. Sven Rydell och Rudolf

”Putte” Kock svarade för sex vardera. Kock utsågs till turneringens främste vänsterytter, den stora stjärnan i bronslaget var ändå ”Trollgubben” Rydell.

Svenska OS-truppen i fotboll 1924:

Sigfrid Lindberg, Helsingborgs IF – Axel Alfredsson, d.o; Fritjof Hillén, Gais – Sven Friberg, Örgryte IS; Gustaf Carlson, Mariebergs IK; Harry Sundberg, Djurgårdens IF – Charles Brommesson, Helsingborgs IF; Sven Rydell, Örgryte IS; Per Kaufeldt, AIK; Tore Keller, IK Sleipner; Rudolf Kock, AIK.

Övriga: Albin Dahl, Helsingborgs IF; Evert Lundquist, Örgryte IS; Gunnar Holmberg, Gais; Karl Gustafsson, Djurgårdens IF; Konrad Hirsch, Gais; Robert Zander, Örgryte IS; Sten Mellgren, IFK Stockholm; Sven Lindqvist AIK; Thorsten Svensson, Gais.

som var imponerad. Hela den församlade ”världspresen” prisade den svenska insatsen. Det talades redan om en final mot de sydamerikanska fantomerna från Uruguay. Tidningen ”Echo de Paris” skrev:

”Segern förvånar oss inte, ty det svenska göra, det göra de alltid bra”.

En mening som fick Erik Wettergren att vakna till i fotbollsyran. Plötsligt kände han prestationskrav inför det kommande årets konst- och industriutställning:

”Skola vi då bli bland de främsta, eller ska man nöja sig med en matt applåd åt vårt lilla lands aktningvärda försök att hålla sig au niveau med de övriga skandinaviska småstaterna och Balkanländerna...”

Så kan en fotbollsmatch väcka både njutning och yra åt en ”fotbollsanalfabet” från finkulturen. Men också ett mått av ångest.

Sommarens Paris-OS blir en svensk medaljsuccé om det går som statistikoraklet Anders Danielsson räknar med. Här delar han med sig av sin unika statistik och tippar hur det går i Paris-OS 2024.

Bonden med stenkoll på statistik

”Sverige tar tolv medaljer i Paris”

Få har sådan koll på länders idrottsprestationer som Anders Danielsson. I decennier har han metodiskt kartlagt OS- och VM-resultat.

Som lantbrukare har han fullt upp med vårbruket på sin gård utanför Strängnäs, där han föder upp betesdjur, men tar sig ändå tid att berätta om sin hobby.

Redan 2006 var han med i Dagens Nyheter som ”statistikfanatikern”. Inför vinterspelen i Turin 2006 spådde han att Sverige, efter några magra vinter-OS, skulle göra sitt bästa vinterspel på 50 år. Så blev också fallet. Totalt tog svenskarna 14 medaljer i Turin (sju guld, två silver och fem brons).

ANDERS STATISTIKSAMLANDE började på allvar under de, för svensk del, medaljglesa vinterspelen i Nagano 1998.

– Mest för att visa på att Sverige ändå gjorde en halvhygglig insats om man räknade mer noggrant.

Anders har samlat in poängräkningsfakta från alla OS från 1948. Från år 2002

2024

och framåt har han också för varje år samlat in resultaten från alla VM-tävlingar i olympiska idrotter. Både vad gäller vinter- och sommaridrotter.

Han håller inte bara koll på medaljfördelningen. Dessutom poängberäknar han VM-prestationerna enligt det poängberäkningssystem som alpin skidåkning tillämpar: Segraren får 100 poäng, tvåan 80 och sedan i en fallande poängskala ner till plats 30. På så sätt rankar han länderna år från år.

I DE FALL inget VM hålls det aktuella året använder han de officiella förbundens ranking.

– Något VM i fjol hölls till exempel inte i ridning, där utgick jag från världsranking. I ett fåtal fall där både VM och ranking saknas (mixeddubbel i tennis, lagtävling i gång) gjorde jag en skattning efter sammanställning av liknande tävlingar – Grand Slam och VM på andra gångsträckor.

Räknas endast VM-medaljerna Sverige tog år 2023 – 6 guld, 2 silver och 3 brons – hamnar Sverige på plats 14. Se tabellen på sid 31.

Vardagen innehåller bland annat uppfödning av kalvar. Betesdjur, som när de når en vikt av 600 kilo, skickas till slakt. Här Anders Danielsson med en SRB-kalv.

Foto: Vilhelm Persson

ENLIGT ANDERS DANIELSSONS poängräkningssystem hamnar Sverige tävlingsåret 2023, vad gäller VM-resultat i olympiska sommaridrotter, på plats 20 i världen. Se tabellen på sid 32.

–Sverige håller som sagt sex guld från VM i fjol: Armand Duplantis, Daniel

Ståhl, Henrik von Eckermann, Sarah Sjöström, skytten Victor Lindgren och de seglande 49:er-tjejerna Vilma Bobeck och Rebecca Netzler. Dessutom tog gångaren Perseus Karlström och beachvolleykillarna Åhman/Hellvig silver. Fotbollsdamer-na, judokan Marcus Nyman och Na-

”Statistikfanatikern” Anders Danielsson, 57, hemma på lantgården utanför Strängnäs. För Sveriges del blir det 12 medaljer i Paris 2024 (fem OS-guld, tre silver och fyra brons) om Anders tips går in.

Foto: Vilhelm Persson

cra-seglarna Emil Järudd/Hanna Jonsson tog VM-brons, så sammantaget elva medaljer att försvara. En normal summa men en mycket guld tung sådan.

Så hur ser prognoserna inför Paris ut?

– Fotbollsdamerna kvalade ju inte in till OS, så den VM-medaljen kan vi inte försvara. Å andra sidan tillkommer golfaren Ludvig Åberg, rankad sexa i världen.

– Men, men. Inför spelen i sommar tror jag att Duplantis, Sjöström och Bobeck/

Netzler håller sina förstaplats och att de får sällskap som segrare av Hellvig/Åhman samt handbollsherrarna.

– Silver tippar jag för brottaren Jonna Malmgren, Perseus Karlström och skeetskytteparet i nya grenen mixed med Victoria Larsson tillsammans med antingen Stefan Larsson eller Marcus Svensson.

– Brons får lagen i hästhoppning och i bordtennis för herrar, Daniel Ståhl och så skrällen Andreas Kramer. 5-3-4 i en medaljtabell, sålunda.

– Det räcker till en plats kring nummer femton i medaljligan.

FÖR ATT HÅLLA sin statistik uppdaterad av-sätter Anders Danielsson cirka åttio timmar om året. Han har koll på vilka VM som går och betar av gren för gren medan tävlingarna hålls och lägger in resultaten på Exceldokument i sin dator. Årssammanställningen gör han strax efter nyår då de sista rankinglistorna har publicerats.

– Ridningen brukar vara sist med att lägga ut sina data.

Statistiksamlandet passar hans kynne.

– Intresset för statistik föddes när jag gick i fyran och hade fått noll poäng för kast med liten boll. Att dela ut noll poäng för ett resultat, om än svagt, tyckte jag var fel, så jag gick hem och konstruerade ett eget poängsystem där alla prestationer i en mångkamp gav poäng.

IDROTTSINTRESSET TOG RIKTIG fart inför Moskva-OS 1980, då han ”nördade” ner sig i statistik. Något som kulminerade fyra år senare.

– Under gymnasietiden, inför Los Angeles OS-84, brukade jag och blivande sportjournalisten Lasse Kilström, Strengnäs Tidning, skicka kniviga frågesporter till varandra.

Idrottsligt höll Anders Danielsson aldrig samma goda klass.

– Av mina gamla idrottsmeriter bör man inte glömma studentlandskamperna mellan Lantbruksuniversiteten i Norden. Jag håller ett extremt bottenrekord där – 15,06 i spjut. Detta dock presterat en vecka efter att jag cyklat in i en buss och slagit sönder axeln. Men som arrangör och statistiker kom jag till min rätt och förde protokoll i många år.

STEN FELDRÉICH

Medaljligan

Medaljfördelning för ländernas topp-30 år 2023.

Anders Danielsson har koll på samtliga VM-medaljer för år 2023 i olympiska tävlingsgrenar, enligt tävlingsprogrammet som gäller för Paris-OS 2024. Totalt delades det ut 331 VM-guld i 329 grenar för år 2023 – damernas stavhopp och en judoklass hade nämligen delade segrar.

	Guld	Silver	Brons	Totalt
1. USA	38	42	45	125
2. Kina	35	29	34	98
3. Storbritannien	25	22	18	65
4. Japan	20	15	25	60
5. Australien	15	19	17	51
6. Nederländerna	15	8	8	31
7. Tyskland	15	5	9	29
8. Frankrike	14	21	22	57
9. Italien	10	19	14	43
10. Ungern	8	5	4	17
11. Kanada	7	7	7	21
12. Sydkorea	7	3	9	19
13. Turkiet	6	3	4	13
14. Sverige	6	2	3	11
15. Spanien	5	6	14	25
16. Nya Zeeland	5	5	7	17
17. Uzbekistan	4	4	6	14
18. Israel	4	2	3	9
19. Ryssland	4	2	3	9
20. Serbien	4	2	2	8
21. Indien	4	–	7	11
22. Brasilien	3	6	10	19
23. Jamaica	3	5	5	13
24. Polen	3	5	4	12
25. Danmark	3	3	5	11
26. Tjeckien	3	3	5	11
27. Kenya	3	3	4	10
28. Cuba	3	3	3	9
29. Georgien	3	3	3	9
30. Iran	3	2	3	8
39. Norge	2	2	3	7
71. Finland	–	1	1	2

Anders Danielssons kommentarer:

Sverige kom på en mycket god fjortonde plats.

Danmark är titelförsvare i kanot, velodromcykling och i handboll. De norska fjolårssegrarna kom genom löparna Jakob Ingebrigtsen och Karsten Warholm. Den finska flaggan gick aldrig i topp under 2023. Så Sverige är fortfarande storebror i Norden.

Poängligan

2023 års VM-resultat i olympiska grenar som förekommer i Paris 2024, enligt beräkningsmodellen som används när poäng i alpincupen delas ut. (100 för seger, 80 för andraplats och så vidare ner till trettionde plats.)

Land	Poäng	Land	Poäng
1 USA	19223	26 Indien	2295
2 Kina	13334	27 Österrike	2253
3 Storbritannien	11614	28 Israel	2250
4 Frankrike	11363	29 Jamaica	2148
5 Japan	10860	30 Norge	1988
6 Italien	9908	31 Uzbekistan	1958
7 Australien	9052	32 Rumänien	1939
8 Tyskland	8848	33 Grekland	1835
9 Nederländerna	6800	34 Irland	1777
10 Kanada	6050	35 Portugal	1716
11 Spanien	5790	36 Kenya	1678
12 Brasilien	5015	37 Colombia	1674
13 Ungern	4677	38 Serbien	1622
14 Korea	4638	39 Ryssland	1552
15 Polen	4339	40 Kuba	1549
16 Nya Zeeland	3301	41 Taiwan	1513
17 Schweiz	3267	42 Georgien	1411
18 Ukraina	3226	43 Kroatien	1402
19 Belgien	2733	44 Iran	1393
20 Sverige	2719	45 Egypten	1356
21 Mexiko	2535	46 Slovenien	1339
22 Turkiet	2495	47 Etiopien	1334
23 Tjeckien	2430	48 Azerbajdzjan	1296
24 Kazachstan	2408	49 Litauen	1256
25 Danmark	2372	50 Bulgarien	1158

Anders Danielssons kommentar: Den noggrannare men mer svårgenomträngliga poängräkningen för alla sommarolympiska grenar med topp 50 från i fjol.

Foto: Bildbyrå

SKRÄLLTIPS 1: Anders Danielsson tror att Andreas Kramer tar OS-brons på 800 meter.

Foto: Bildbyrå

SKRÄLLTIPS 2: Skeetskytten Victoria Larsson tar silver i mixed-klassen.

Tio års ranking

Tio års ranking av topp 30, baserat på poängberäkning enligt systemet som tillämpas inom alpint (100 poäng för seger, 80 för andraplats och så vidare ner till trettonde plats). Gul markering visar OS-år.

Land	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
USA	1	1	1	1	1	1	–	1	1	1
Kina	2	2	2	2	2	2	–	2	2	2
Storbritannien	5	5	3	4	6	5	–	5	4	3
Frankrike	6	6	6	6	7	6	–	9	3	4
Japan	7	8	8	7	4	3	–	4	5	5
Italien	9	9	9	9	9	9	–	8	7	6
Australien	8	7	7	8	8	8	–	7	8	7
Tyskland	4	4	4	5	5	7	–	6	6	8
Nederländerna	15	10	12	12	10	10	–	10	10	9
Kanada	11	11	10	11	11	11	–	11	9	10
Spanien	13	14	13	13	13	14	–	14	12	11
Brasilien	14	16	11	17	14	13	–	13	11	12
Ungern	17	17	17	15	17	17	–	15	16	13
Sydkorea	10	13	14	10	12	12	–	12	13	14
Polen	16	12	16	14	15	15	–	16	14	15
Nya Zeeland	18	18	18	18	18	18	–	18	19	16
Schweiz	31	24	24	20	21	20	–	19	17	17
Ukraina	12	15	15	16	16	16	–	17	15	18
Belgien	42	31	34	32	25	25	–	24	18	19
Sverige	22	23	20	22	23	21	–	21	22	20
Mexiko	25	34	31	29	30	39	–	30	26	21
Turkiet	38	29	33	26	22	22	–	20	23	22
Tjeckien	20	20	25	19	19	24	–	26	24	23
Kazachstan	21	21	21	27	26	26	–	37	20	24
Danmark	23	25	23	23	24	28	–	23	25	25
Indien	34	36	46	28	28	23	–	33	21	26
Österrike	45	45	50	42	37	41	–	36	31	27
Israel	–	–	–	–	–	47	–	39	27	28
Jamaica	37	30	30	40	39	34	–	28	30	29
Norge	–	–	–	50	36	35	–	29	29	30

Anders Danielssons kommentarer:

De senaste tio årens utveckling för de 30 bästa länderna fram till 2023, utom pandeminpausen 2020.

Ryssarna saknas på grund av sitt anfallskrig mot Ukraina men höll innan kriget ungefär en tredjeplats.

Norge och Israel har legat utanför topp 50 men tagit sig in på listan under senare år.

Annars händer inte så mycket på listan. Uppåtgående trender för länder som Belgien, Turkiet och Italien.

Notabelt att Tyskland tappat från fjärde plats 2014 till nummer åtta 2024.

Sverige har varit nummer 20 som bäst och nummer 23 som sämst sedan jag började föra statistik år 2002.

Pricka in finaldatum

Här är 23 identifierade svenska medalj hopp. Plus två "skrällchanser" utvalda av Anders Danielsson, bonden som är specialist på olympisk statistik.

Den som inte vill missa några svenska medaljer bör hålla ordning på de datum och tider som följer. Observera att de tider som anges handlar om när tävlingarna avgörs, inte när medaljkandidaterna inleder sitt respektive tävlande.

Jenny Rissveds

Louise Hansson

JULI
28

Jenny Rissveds, Cykel,
mountainbike. 28 juli kl 14.10

JULI
28

Louise Hansson, Simning,
100 m fjärl. 28 juli kl 20.45

JULI
29

Victor Lindgren,
Skytte, luftgevär 10
m. 29 juli kl 12

Victor Lindgren

Marcus Nyman

JULI
31

Marcus Nyman, Judo
-90kg. 31 juli, kl
17.49 bronsmatch,
kl 18.09, final

AUGUSTI
1

Perseus Karlström,
Friidrott, gång 20 km
kl 07.30

Persues Karlström

Hopplandslaget

AUGUSTI
2

Hopplandslaget,
Ridsport kl 14

för våra medaljhopp

Stefan Nilsson

Patrik Kittel

Truls Möregård

Sarah Sjöström

Armand Duplantis

Ludvig Åberg

AUGUSTI

3

Stefan Nilsson,
Skytte, skeet kl 15

AUGUSTI

4

Patrik Kittel,
Ridsport, dressyr
kl 14

AUGUSTI

4

Damlandslaget,
Simning
4x100 m medley
kl 19.35

AUGUSTI

4

Ludvig Åberg,
Golf kl 09.00

AUGUSTI

4

Sarah Sjöström,
Simning, 50 m
frisim kl 18.30

AUGUSTI

4

Truls Möregård,
Bordtennis singel,
bronsmatch kl
13.30, final 14.30

AUGUSTI

4

**Armand
Duplantis,**
Friidrott, stav-
hopp kl 19

5 AUGUSTI
BONDENS
SKRÄLLTIPS!

Victoria Larsson med
partner **Stefan Nilsson**
eller **Marcus Svensson,**
Skytte, trap mix
kl 15.

Daniel Ståhl

Peder Fredricson

Jonatan Hellvig/David Åhman

Vilma Bobeck och Rebecca Netzler

AUGUSTI

6

Henrik von Eckerman,
Ridsport,
hoppning kl 10

AUGUSTI

7

**Vilma Bobeck/
Rebecca Netzler,**
Segling, 49:er FX

AUGUSTI

7

Daniel Ståhl,
Friidrott, diskus.
kl 20.25

AUGUSTI

6

Peder Fredricson,
Ridsport,
hoppning kl 10

AUGUSTI

7

**Anton Dahlberg/
Lovisa Karlsson,**
Segling, 470.

AUGUSTI

8

Jonna Malmgren,
Brottning,
fristil -53 kg. kl
20.45 bronsmatch,
kl 21.15 final

Damlandslaget handboll

Herrlandslaget handboll

Herrlandslaget bordtennis

Henrik von Eckerman

Jonna Malmgren

AUGUSTI
9

Herrlandslaget
Bordtennis, kl 10
bronsmatch, kl 15
final

AUGUSTI
10

**David Åhman/
Jonatan Hellvig,**
Beachvolleyboll
kl 21 bronsmatch,
kl 22.30 final

AUGUSTI
10

Damlandslaget
Handboll kl 10
bronsmatch kl 15
final

AUGUSTI
11

Herrlandslaget
Handboll, 09.00
Bronsmatch,
13.30 Final.

10
AUGUSTI
BONDENS
SKRÄLLTIPS!
Andreas
Kramer,
Friidrott
800 m kl 19.25

Bilder: Bildbyrån

SOK:s beteendevetare Olle Anfelt som gjorde sitt första OS som coach- och ledarskapsansvarig i Sydney år 2000 berättade om hur prestationer kan stärkas.

Därför är förväntningarna större nu än i Tokyo-OS

OS-truppen till Paris blir mindre än i Tokyo, men medaljutfallet kan bli större. Nio medaljer i Tokyo borde bli till tio eller elva i Paris, enligt SOK:s beräkningsmodeller.

Den prognosen gav SOK:s verksamhetsansvarige Peter Reinebo direkt från Paris, digitalt, vid sitt föredrag på SOF:s årsmöte på Gröne Jägaren i Stockholm den 22 april.

Statistiken visar att ungefär hälften av de deltagare som bedöms vara medaljkandidater – det vill säga idrottare som lyckats i stora mästerskapstävlingar – också lyckas med att ta en OS-medalj. I kommande OS i Paris medverkar cirka 20 svenska medaljkandidater.

Peter berättade också hur förberedelserna inför ett OS utformas för att idrottare ska

Peter Reinebo deltog digitalt från Paris.

kunna prestera maximalt under spelen.

Precamps bygger laganda

– Genom träffar och gemensamma precamps bygger vi gemenskap och laganda vilket leder till trygghet. Vår erfarenhet är att trygga idrottare presterar bättre.

Svenska medaljörer i Tokyo-OS 2021

GULD

Daniel Ståhl, diskus
Armand Duplantis, stavhopp
Hopplandslaget - rid-sport lag

SILVER

Anton Dahlberg och **Fredrik Bergström**, segling – 470

Simon Pettersson, fri idrott – diskus

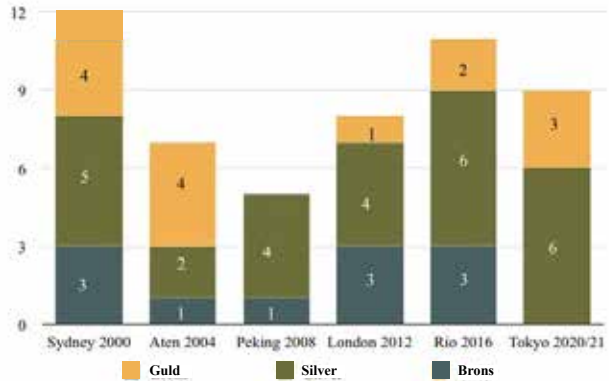
Sarah Sjöström, simning – 50 meter fritt

Josefin Olsson, segling – laser radial

Peder Fredricson, rid-sport – hoppning

Damlandslaget i fotboll

Svenska medaljer i sommar-OS under 2000-talet

–Vi har också särskilda stödteam och serviceteam för idrotter som är små och saknar resurser. Till stödet finns även medicinsk uppföljning.

När SOK:s topp- och talangprogram utformades för 25 år sedan gick kalkylerna ut på att Sverige på sikt skulle nå 20 medaljer på ett sommar-OS och 10 – 11 medaljer på ett vinter-OS.

Större förväntningar på sommar-OS

Utgångspunkten var att Sverige skulle lyckas bättre i sommar-OS än i vinter-OS.

Det blev tvärt om. Vid de senaste vinter spelen i Peking blev det 18 medaljer för svensk del jämfört med nio sommarmedaljer i Tokyo 2021.

– Visst gynnade det Sverige medaljmässigt att skidsprint införts på programmet, men det är inte huvudorsaken till skillnaden, förklarade Olle Anfelt, beteendevetare samt coach- och ledarskapsansvarig på

Sveriges Olympiska Kommitté, vid sitt anförande på SOF:s årsmöte.

–I vintersporterna förekommer stora landslagsprogram där träningen sker oftare i landslagets regi än i klubbens. Idrottarna är oftare proffs på heltid vad gäller vinterridrotter, som i skidor och i alpint.

–Däremot; i många små sommaridrotter är resurserna knappa, många idrottare har jobb vid sidan om och det saknas finansiering till stora landslagsprogram.

Topp- och talangprogrammet skapades för att skapa optimala förutsättningar för duktiga idrottare.

– Ett OS är så annorlunda än ett VM eller EM. Vår roll är att förbereda både tränare och aktiva mentalt och fysiskt för detta. Det är så mycket runt omkring som kan få både idrottare och tränare att tappa bort sig och göra misstag på grund av det, sa Olle Anfelt.

”Varje hoppbana är ett eget väsen, en dagslända...”

Så börjar Henrik Johnson sin text om konsten att bygga en olympisk hoppbana. Avsnittet är hämtat ur hans uppmärksammade bok ”GULDET – hästarna, ryttarna och miraklet” (Bookmark). I Paris i sommar ska de svenska ryttarna försöka försvara det olympiska lagguldet. Det är små marginaler som avgör. Banläggning och konstruktion av hindren är en vetenskap i sig.

VARJE HOPPBANA ÄR ett eget väsen, en dagslända med hjärta och själ som bara lever en dag. En levande organism vars största del av livscykeln levs som larv, den blir till under flera år. Ett konstverk som visas upp en gång efter år av skulpterande.

Inför mästerskap i allmänheten och OS i synnerhet har banbyggaren och dess team arbetat i flera år för att få fram något som aldrig tidigare skådats.

En vanlig tävling Grand Prix avgörs i en grundomgång som sedan leder till en omhoppning genom en förkortad variant av nyss ridna bana.

Ett mästerskap däremot sträcker sig över längre tid, vilket ger banbyggaren större möjligheter att testa ryttarens alla kunskaper. Det är fler rundor som ska ridas och alla har de olika syften.

Första rundan, i kvalet, koras inga vinnare, där är avsikten den motsatta. Man ska sortera bort de sämsta. De skickliga ryttarna ska ta sig vidare och de sämsta ska främst försöka hålla sig kvar i sadeln.

Mästerskap skiljer sig också på så sätt att det är större nivåskillnad mellan de tävlande. När hela världen samlas får varje land,

oavsett ranking, skicka lika många ryttare som tar sig in på olika kvoter. Europa och USA dominerar, där finns de bästa. Där gör betydligt fler ryttare upp om varje plats, bredden är avsevärt vassare än i mellanöstern, Asien och Australien som bara kan få fram några få ekipage som håller tillräcklig nivå. Det finns lika många ryttare i Japan som i Tyskland. Tyskland skulle kunna

Sumobrottaren spred skräck i Tokyo.

OS-hindren är lägre än förr, men mer förfinade och spektakulära. Här syns Malin Baryard-Johnson och Indiana i aktion under OS i Tokyo
Foto: Bildbyrå

skicka tio landslag som alla skulle kunna mäta sig med hemmanationens bästa.

Meningen är att alla inledningsvis ska få samma chans och sen hänga med så länge de kan, när svårigheten ökar längs vägen. Medaljerna ska delas ut den sista dagen, inte den första. Om den som går hela vägen har tvingats spela ut hela registret när de passerar mållinjen för sista gången har banbyggaren lyckats.

DE YTTRE RAMARNA för att rita en bana är enkla. Man har ungefär 12-14 hinder på sig att utmana de tävlande. Men där inom är variationerna oändliga, på samma sätt som inom musiken. Alla låtar och texter är ännu inte skrivna. Möjligheterna med de tolv tonerna som grundar musiken i västvärlden och de 29 bokstäverna i våra alfabet är oändliga.

Banbyggarens möjligheter inför OS är gynnsamma då det finns både tid och pengar. Man kan göra vad man vill.

På mästerskap tar man fram hindren flera år före tävlingen. Man leker med lokala företeelser, material, färger och form. Det mest spektakulära hindret i Tokyo var sumobrottare som svarvats fram ur plastblock enkom för detta evenemang. Ett hinder som hölls hemligt tillräckligt länge för att ingen skulle hinna bygga en replika och vänja sin häst vid en 1,5 m hög man med böjda knän, tilltagen rondör och vaxad toppknot på huvudet, endast iklädd ett nio meter långt bälte lindat kring höfter och skrev.

TROTS FRAMFÖRHÅLLNINGEN fortsätter arbetet med detaljerna ända fram tills man öppnar banan för ryttarna.

På EM i Göteborg 2016 fick den svenska banbyggaren Peter Lundström, som ingick i banbyggarteamet, korrigeringar ritade på en servett kvällen före, när man till slut enats om avstånden mellan hindren i sista linjen.

”Vi provar det här”, var det sista han fick höra innan han knappade in den officiella banskissen som skulle offentliggöras dagen därpå för media och aktiva.

FÖRSTA GÅNGEN BANBYGGARENS idéer testas är det skarpt läge, man provrider aldrig en bana. Man har förväxlingar och känner på arenan och underlag, men själva banan simuleras aldrig. Alla – banbyggare, coacher och ryttare – är ett gäng som gissar. Alla tror sig veta var man kan tjäna någon sekund. Före har alla varsin sanning, efteråt är de flesta överens.

Precis som i all kreativ verksamhet handlar det om att tro på något som inte finns.

Den handlar om att få ihop något utifrån en mix av konkreta mått, erfarenhet och känsla. Hur lång tid tar en kurva på det här underlaget? Hur reagerar hästen när den ska vända från utgången på bara ett par steg? Man måste veta innebörden av skillnaden i ett avstånd på 34 eller 34,5 meter. Om ett hinder är 152 eller 154 centimeter. Hur landar man då, vad händer med farten om landningen blir brantare? Hur blir det att rida just när vi tagit paus och man har sladdat banan och fördelat sanden jämn igen?

UNDERLAGETS KVALITETER ÄR en egen evighetsdiskussion. För mjuk, för hård, för blöt, för torr, för sandig, för gräslig ... Ofta är det bara de besvikna som vill prata underlag efter tävlingen. Ett bra underlag dis-

kteras sällan, men man glömmer aldrig de dåliga. Skräckexemplet är från Aten 2004, då gräsmattan anlagts för sent och inte hunnit fästa sig tillräckligt i jorden. Det fick förödande konsekvenser. Tre hästar skadade sig så illa att de fick akuta senskador, vilket ledde till avlivning eller avslutad karriär.

BANANS UNDERLAG OCH konstruktion får inte dominera tävlingens utfall, det är inte banbyggaren som ska skina. Hen ska bara stå för dramats scenografi och regi. Hen ska inte stjäla showen från huvudrollsinnehavaren.

En bra bana ska vara klurig, inte för stor. Att bara hissa upp hindren i tron att höjden är poängen slutade man med efter OS i Mexico City 1968, där man bland annat hade en mur på 1,80 meter och en oxer som mättes till fasansfulla 183 centimeter hög och 221 centimeter lång. Detta ska jämföras med att dagens högsta hinder som ligger runt 160 centimeter.

Då var det en militär sport och män tävlade i paraduniform med hatt på huvudet. Man red för att överleva, inte för att tävla i precision och elegans. Vinnande lag hade över hundra fel.

Det ljusaste minnet från Mexico var den individuella klassen, där den unga brittiska ryttaren Marion Coakes kom tvåa på sin 19-åriga valack Stroller. En liten kämpe som med sina blott 143 centimeter i mankhöjd är den enda ponnyn som någonsin deltagit i OS.

ISTÄLLET FÖR ATT banbyggaren går på storlek så letar de hinder som kräver taktiskt tänkande, teknik, reaktioner och instinkt.

Det är ryttarna som ska sättas på prov. Ryttarna ska klara av att rida sina hästar,

vars väl och ve har främsta prioritet. Man ska inte tävla i vilken häst som pallar mest. Bommar ska rulla av, inte massakreras. Det är inte en sport för gladiatorer, det är en konststart för dem med bredaste palett.

HENRIK JOHNSON

År författare, översättare, producent och programledare. Under snart tre decennier har han jobbat med tv, radio och litteratur. Han

har producerat uppmärksammade "Sommar"-program med bland annat Anja Pärson och Robin Söderling. Till hösten utkommer boken om och med Ludmila Engquist. Den har Johnson skrivit tillsammans med

Johar Bendjelloul. Henrik är gift och har två barn med OS-ryttaren Malin Baryard Johnson.

Räkna med att banbyggarna Varela och Bodo skapar spektakulära svårigheter för hoppryttarna i Paris.

Foto: Bildbyrån

Vad ska de hitta på den här gången?

SPANJOREN SANTIAGO VARELA (t.v.) svarade för de spektakulära hoppbanorna i Tokyo-OS 2021. Till de olympiska tävlingarna i Paris har han fått förnyat förtroende. Den här gången delar han uppdraget med Gregory Bodo från arrangörslaget. I Tokyo var Bodo assistent till Varela, den här gången delar de lika på uppdraget.

Rankingen talar emot

Sett till ryttarnas världsranking (till och med 31 maj) så är Sverige knappast favorit till någon ny OS-seger i ryttarnas lughoppning. Trots att världsettan är svensk. När det gäller snittplaceringen för de tre främsta ryttarna är många nationer före.

FRANKRIKE..... 10,66

- 4) Julien Epaillard
- 8) Simon Delestre
- 20) Kevin Staut

IRLAND..... 13,33

- 9) Shane Sweetnam
- 12) Daniel Coyle
- 19) Conor Swail

TYSKLAND..... 15,33

- 10) Richard Vogel
- 13) Christian Kukuk
- 23) Hans-Dieter Dreher

USA 17

STORBRIANNIEN 18,66

BELGIEN 21,66

SCHWEIZ 23,66

SVERIGE 27,33

- 1) Henrik von Eckerman
- 17) Peder Fredricson
- 64) Malin Baryard-Johnsson

De olympiska seglingarna avgörs i vatten utanför Marseille och består av sex olika klasser varav två är mixade och de andra fyra seglas separat, dam- och herrklass.

OS-segling lika mycket ovan som på vattnet

Varje klass i Paris seglas under 5-6 tävlingsdagar. Sista dagen avgörs medaljracet dit endast topp 10 är kvalificerade. Under medaljracen delas dubbla poäng ut.

Segling har varit en gren i OS sedan år 1900 med undantag för 1904. Klasserna har varierat genom åren. Ursprungligen var det stora båtar med upp till 12 mans besättning men utvecklingen har gått mot allt mindre och lättare båtar, ofta med enmansbesättning. Vissa båtar och bräddor är utrustade med särskilda undervattensvingar som gör att de lyfter från vattenytan och ”flyger” fram utan skrovkontakt.

SVERIGES STORA MEDALJHOPP i OS 2024 är Vilma Bobeck och Rebecca Netzler som

Lovisa Karlsson och Anton Dahlberg är Sveriges representanter i 470 mixed.

Lätta båtar med minimal vattenkontakt, så kallad foiling, dominerar tävlingsseglingen i dag.

2022 tog paret Karlsson-Dahlberg guld i 470 mixen vid EM.

tillhör den yttersta världseliten i klassen 49:er FX. De vann VM 2023 och tog VM-silver i våras. VM-guldet gick till det holländska paret Odile van Aanholt/Annette Duetz, som även vann VM 2021, 2022. När svenskorna vann 2023 var holländskorna tvåa.

I klassen 470 mixed representeras Sverige av Anton Dahlberg och Lovisa Karlsson.

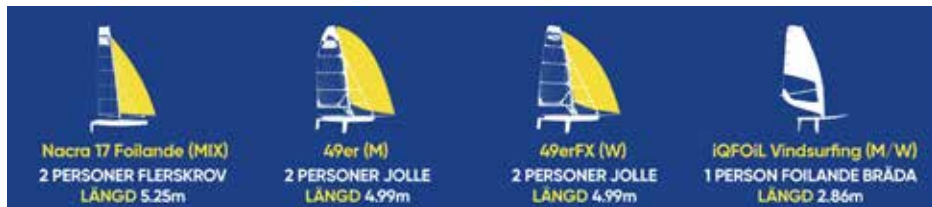
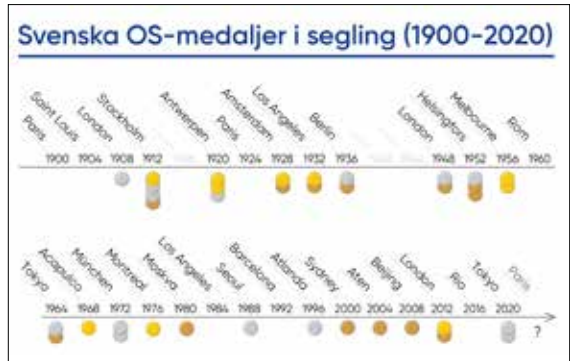
2022 tog de guld i 470 vid EM. Båda har OS-meriter. Anton Dahlberg tog OS-silver tillsammans med Fredrik Bergström i Tokyo 2020.

Lovisa Karlsson tävlade också i Tokyo, där hon tillsammans med Olivia Bergström slutade på en 14:e plats.

STEN FELDRICH

Medaljhoppar i klassen 49:er FX: Vilma Bobeck och Rebecca Netzler.

Den olympiska familjen

Texter: Tommy Wahlsten, Göran Löwgren, Bo Hultén

Underlag: Carl-Johan Johansson

Jubilerande olympier juli–september 2024

JULI

1 juli: GUNNAR LARSSON

80 år. Född i Hulån. **Klubb:** Hulåns IF. **Sport:** Längdskidåkning. **OS 1968:** 2:a Stafett 4x10 km, 3:a 15 km, 6:a 50 km, 8:a 30 km. **OS 1972:** 4:a Stafett, 4:a 30 km, 8:a 15 km, 20:e 50 km.

I Toini Gustafssons stora OS 1968 var Gunnar "Hulån" Larsson bäst av de manliga svenska skidåkarna. Räknar man platspoäng bland de som körde samtliga individuella distanser så var "Hulån" faktiskt bäst av alla herrskidåkare med sviten: 3–8–6. Medaljen kom på 15 km. I ett dimmigt Autrans gjorde Larsson en stark avslutning och knep tredjeplassen med knappt fyra sekunders marginal. I stafetten blev det svenskt silver, sedan Norge i praktiken avgjort redan på första sträckan. "Hulån" körde tredje sträckan, övriga i laget var Jan Halvarsson, Bjarne Andersson och Assar Rönnlund. Fyra år senare blev det inga medaljer för "Hulån". Men på Tremilen fattades det bara 1,5 sekund fram till bronset och Norges Johs Harviken. I stafetten gjorde Larsson en mer än godkänd tredjesträcka, däremot kom varken Lars-Göran Åslund eller Sven-Åke Lundbäck upp i vanlig kapacitet, förstasträckan körde Thomas Magnuson. Schweiz snuvade Sverige på bronspengen. På 15 km, som Lundbäck vann, var "Hulån" näst bästa svensk med åttondeplatsen. På femmilen hade han däremot tre lagkamrater före sig. Sonen Mats Larsson var också duktigt längdskidåkare och

OS-brons i stafett 2006 och VM-silver i sprint 2007 på sin meritlista.

GL

1 juli: KJELL HASSELOVIST 75 år. Född i Eskilstuna. **Klubb:** Jönköpings KK. **Sport:** Kanot. **OS 1976:** Opl. K-4 1000 m.

Kjell ingick i den K-4 som representerade Sverige i Montreal-OS. Övriga i laget var Anders Larsson, Håkan Mattsson samt Sakari Peltonen. Kvartetten tog sig vidare från försöken, men

slogs ut i semifinalen.

GL

1 juli: GÖRAN BREISNER 70 år. Född i Malmö. **Klubb:** Malmö Civila RF. **Sport:** Ridsport, fälttävlan. **OS 1984:** 8:a i lag, 24:e ind.

På hästen Bobalong kom Göran Breisner 24:a i fälttävlan (av 48 startande) i Los Angeles 1984. Han ingick också i laget som kom 8:a. Övriga var Jan Jönsson på Isolde, Christian Persson på Joel och Michael Pettersson på UpTo Date. **TW**

5 juli: ERIK UDDEBOM

90 år. Född i Stockholm. **Klubb:** Bromma IF. **Sport:** Friidrott. **OS 1956:** 6:a kula, 14:e diskus. **OS 1960:** 20:e kula, 27:e diskus.

"Myggan" tävlade i kula och diskus, såväl 1956 i Melbourne som 1960 i Rom. 1956 kom han 6:a i kula på 16,65 (16,35 i kvalet där gränsen var 15 meter) och 14:e i diskus på 48,28 (48,44 i kvalet där kvalgränsen var 47 meter) medan det gick sämre i Rom. 16,31 resp. 50,87 innebar 19:e resp. 27:e plats i kvalet och ingen finalchans den gången. Kvalgränserna var 16,75 respektive 52,00, fem meter längre än i Melbourne. När Uddebom vid en träff i

Göteborg blickade tillbaka på sin första OS-start framhöll han två saker. **1) Att han på plats i**

Australien drabbades av malaria – "Myggan" fick ett stick, som han skämtsamt konstaterade. Efter en rejäl dos kinin återhämtade han sig snabbt och var nöjd med sin sjätteplacering i kula, som tredje bästa europé 2) Alla som lyckades ta poäng för Sverige erbjöds att på hemvägen stanna på obegränsad tid i Bangkok, flygbolaget SAS stod nämligen för transporten. Uddebom och stavhopparen Ragge Lundberg utnyttjade den möjligheten och var där några veckor. Men till jul var de båda i alla fall hemma igen. **TW/GL**

12 juli: IRWI JOHANSSON-BIELICZ 70 år. Född i Göteborg. **Klubb:** GKK/Najaden, Göteborg. **Sport:** Simning. **OS 1972:** 6:a 4x100 m.

Vid München-OS 1972 ingick Irwi i lagkapslaget på 4x100 m frisim. Här simmade i tur och ordning Anita Zarnowiecki, Eva Andersson, Diana Olsson och så Irwi Johansson på slutsträckan. Det blev en fin 6:e-plats (före Kanada och Australien) på nytt svenskt rekord 4.02,69 – en tid som fyra år tidigare hade räckt till silver, endast 2/10 från guld.

TW

14 juli: STEFAN BRYKT 60 år. Född i Mora. **Klubb:** Örebro-cyklisterna. **Sport:** Cykel. **OS 1984:** 32:a landsväg.

Som 19-åring var Stefan Brykt med i Los Angeles-OS 1984 i linjeloppet över 19 mil. Av 135 startande bröt 80 åkare i den 35-gradiga hettan. Stefan kom i mål som 32:a, knappt 12 minuter efter segrande amerikanen Alexi Grewal. Denne kunde se tillbaka på en märklig väg till OS-guldet. Tio dagar innan blev han avstängd av USA:s cykelförbund för positivt dopingprov men efter överklagan till internationella cykelförbundet fick han tävla under utredningsperioden. TW

14 juli: FREDRIK JOHANSSON 50 år. Född i Heby. **Klubb:** IF Friska Viljor, Örnsköldsvik. **Sport:** Backhoppning. **OS 1994:** 10:a lag, 40:e Stor backe, 43:a Normal backe.

Sverige ställde upp med ett helt lag backhoppare i Lillehammer-OS. I lilla backen var 19-årige Fredrik "Frippe" Johansson med en 43:e plats tredje bäst av svenskarna. Bäst lyckades Mikael Martinsson som blev 23:a, övriga var Staffan Tällberg (34:a) och Magnus Westman (53:a). Även i stora backen var Martinsson som 34:a främst av de svenske. "Frippe"

var näst bäst på 40:e plats. I lagtävlingen, vilken var tänkt som svenskarnas huvuduppgift, blev det tionde plats bland tolv startande nationer. Tyskland vann före Japan och efter sig hade svenskarna USA och Ryssland.

GL

16 juli: ANN-SOFIE JÄRNSTRÖM 75 år. Född i Kristinehamn. **Klubb:** IFK Göteborg/IK Wega. **Sport:**

Skridsko. **OS 1972:** 19:e

1000 m (1.35,21) 15:e

500 m (45,83),

26:a 1500 m

(2.31,53) **OS 1976:** 13:e 500

m (44,49), 14:e

1000 m

(1.32,06). **OS 1980:** 4:a 500

m (42,47), 8:a 1000 m (42,47)

1980 var Ann-Sofie Järnström i slutet av sin skridskokarriär. Hon hade redan varit med i två olympiska spel. Efter 14 år i landslaget hade hon ratats, dragit ned på träningsmängden och redan bestämt sig för att sluta. Så började resultaten plötsligt att komma. Till OS i Lake Placid var hon bättre än någonsin. På 500 meter gick hon ut i första par. Hennes tid 42,47 skulle visa sig vara mycket konkurrensduglig. En knapp halvmeter och fem hundra delar av en sekund fattades till en bronsplats. Östtyskan Karin Enke vann (41,75), amerikanskan Leah Müller var tvåa (42,26) och bronset gick till Natia Petrusova (42,42). Ett felskär var nära föllna ryskan.

– Fan att du inte trillade vet jag att jag tänkte, har Järnström berättat.

Fjärdeplatsen från 1980 står sig fortfarande som den bästa OS-placeringen av en kvinnlig svensk hastighetsåkare på skridsko.

GL

18 juli: ANDERS CARLSSON 75 år. Född i Norrköping. **Klubb:** Nyköpings JSK. **Sport:** Skytte. **OS 1976:** 14:e Skeet.

Medaljförhoppningarna sprack mer eller mindre redan i första omgången. Lerduveskytten Anders Carlsson gjorde då sin sämsta serie av de åtta i tävlingen i skeet (21 av 25 träffpoäng). Därefter prickade han rätt (bara en miss) fram till den sista omgången, då det blev ett nytt debacle (22). Den typen av miss fanns det inte utrymme till. Två poäng från maxresultatet (200 poäng) räckte inte för guld, utan krävde omskjutning.

Tjecken Josef Pancek vann. Anders var klart bäste svensk, Åke Call slutade på delad 30:e plats. På sin meritlista har Carlsson i övrigt två EM-titlar två VM-medaljer och sex SM-guld.

Bergsprängare till yrket, passionerad jägare och på senare tid omskriven ägare till travhästen Champ Lane. Det har varit fullt upp för Carlsson efter tiden på tävlingsbanorna.

GL

27 juli: JAN VIKTORSSON 60 år. Född i Stockholm. **Klubb:** Djurgårdens IF. **Sport:** Ishockey. **OS 1992:** 5:a.

Jan Viktorsson var med i Tre Kronors ishockeylag i Albertville-OS 1992. Janne, som också kallades Viktor, spelade med i samtliga Sveriges åtta matcher. Efter gruppspel mot Polen (7–2), Italien (7–3), Tyskland (3–1), Finland (2–2) och USA (3–3) blev det förlust mot Tjeckoslovakien (1–3) i kvartsfinal. Vinsten i avslutande placeringsmatcherna mot Finland (3–2) och Tyskland (4–3) gjorde att Sverige kom 5:a. Sovjet, eller EUN – beteckningen som man officiellt tävlade under – vann finalen mot Kanada med 3–1.

TW

AUGUSTI

1 augusti: MAGNUS TORELL 60 år. Född i Göteborg. **Klubb:** Göteborgs KSS. **Sport:** Segling, bräda. **OS 1988:** 20:e (Div II) **OS 1992:** 13:e (Lechner).

Magnus slutade på plats 20 av 45 startande brädseglare i Seoul efter delplaceringarna 18–10–17–20–14–17–21 = 132,00 (straff) poäng. Bronsmedaljören från 1984, Bruce Kenndall, tog guldet

efter den här serien: 3–3–1–5–8–1–9 = 35,40.

I Barcelona förbättrade Magnus sin placering och blev 13:e av 43 startande. Delplaceringarna blev denna gång 4–13–19–10–5–15–17–10–13–21. Vann gjorde fransmannen Franck David som hade den här serien: 8–3–12–1–4–4–2–8–17–1.

11 augusti: STIG JÄDER 70 år. Född i Jäderfors, Sandviken. **Klubb:** Jäderfors SK. **Sport:** Längdskidor. **OS 1980:** 25:a 30 km, bröt 50 km.

Stig tävlade i skidor i Lake Placid 1980. På 30 km kom han 25:a av 57 startande. På 50 km tvingades Stig bryta.

TW

TW

2 augusti: NILLA FISCHER 40 år. Född i Verum. **Klubb:** LdB FC Malmö. **Sport:** Fotboll. **OS 2008:** 6:a. **OS 2012:** 7:a. **OS 2016:** 2:a.

Nilla Fischer tillhör genom alla år de mest färgstarka karaktärerna i det svenska damlandslaget i fotboll. I sitt blonda kortklippta hår och med sin tuffa spelstil var hon en spelare som märktes. Mest känd är Fischer som försvarsklippa, även om hon började som mittfältare.

Fischer spelade drygt 20 år i landslaget (2001–2022) och medverkade i tre OS. I Peking 2008 gjorde hon det avgörande 1–0-målet i gruppspelsmatchen mot Argentina, vilket innebar en nödvändig svensk seger. I den sista gruppspelsmatchen mot Kanada råkade hon ut för en fotskada och tvingades utgå efter en halvtimmes spel. Nilla missade även kvartsfinalen (0–2 mot Tyskland efter förlängning). 2012 blev det åter svensk kvartsfinal, där Frankrike blev för svårt (1–2). Fischer svarade för det svenska målet. Hon gjorde också lagets första mål i turneringen i 4–1-segern mot Sydafrika.

Bäst gick det 2016, då Sverige för första gången lyckades

spela hem en OS-medalj i damfotboll. Men det var en darrig väg fram. Återigen gjorde Fischer mål mot Sydafrika, den här gången direkt avgörande då det var matchens enda. Sverige tog sig till kvartsfinal som sista lag, näst bästa trea. I kvartsfinalen kom den stora skrällen, då storfavoriten USA slogs ut på straffar. I semifinalen väntade ett nytt straffdrama. Nu mot hemmafavoriten Brasilien, som utklassat svenskorna med 5–1 i gruppspellet. Fischer kom att spela en avgörande roll, då hon satte den näst sista svenska straffen, vilket gav möjlighet för Lisa Dahlqvist att därpå avgöra. Finalen vann Tyskland med 2–1. Både 2017 och 2018 blev Nilla Fischer framröstad till en plats världslaget.

2018 tilldelades Fischer Diamantbollen som Sveriges

bästa spelare. I sin tyska klubb Wolfsburg hade hon stora framgångar med bl a seger i Champions League. 2019 restes i Linköping en staty i naturlig storlek föreställande henne. Fischer representerade stadens klubb före och efter sejouren i Tyskland (2014–2019). Som ungdomsspelare kom Nilla fram genom Verums Golf och Vittsjö GIK, Kristianstad/Wä och LdB FC Malmö var hennes första klubbar som senior.

2022 avslutades karriären efter 189 landskamper. I sin bok "Jag sa inte ens hälften" har Fischer berättat om karriären. Hon har också sommarpratad i radio. Under hela sin tid som fotbollsspelare var Nilla Fischer en stark förespråkare för bättre villkor för kvinnliga spelare.

GL

10 augusti: BJÖRN FERM 80 år. Född i Jönköping. **Klubb:** A6 IF, Jönköping. **Sport:** Modern femkamp. **OS 1968:** 1:a ind., diskv. Lag. **OS 1972:** 6:a ind., 5:a lag.

Precis som sin föregångare som svensk OS-vinnare i modern femkamp, Lasse Hall, var Björn Ferm ett simlöfte med god löpkapacitet. Smälänningen från Jönköping slog igenom storinternationellt med VM-brons 1967. Parallellt med studier gjordes sedan en ambitiös satsning mot Mexiko-OS året därpå. Bland annat tillbringades tid i Mexico City för att acklimatisera sig till de svåra förhållandena. Höghöjdsproblematiken var en nyckelfaktor 1968.

Den moderna femkampen bjöd på stor olympisk dramatik 1968. Ungraren András Balczó var favorit, och sin generations främste med VM-guld 1963, -65, -66 och -67. Balczó fick spela jägarens roll under tävlingen, i dess slutskede var Ferm bytet. Björn Ferm fick en bra start. Han red felfritt på en ganska enkel bana, med femte bästa tid. En sträckning under fäktningens slutskede betydde att viktiga poäng tappades, men 191 poäng i skyttet betydde guldkänning, bara fem poäng efter Balczós lagkamrat István Mona.

Än bättre i skyttet än Ferm var överraskande lagkamraten Hans-Gunnar Liljenwall. Denne diskades dock med för mycket alkohol i blodet. De flesta

moderna femkampare lugnade nerverna med några öl innan skjutningen. De visste att två öl normalt höll dem under dopningsgränsen. Men Liljenwall hade varit sjuk innan tävlingen, och kanske var det den försvagade konstitutionen som fällde honom i dopningstestet.

Sverige fick därför inget lagbrons. Trion Ferm, Liljenwall och Hans Jacobson var redan medaljerade när chockbeskedet kom. Men Björn Ferm skulle på sitt sätt till viss del återupprätta den svenska hedern.

I simningen gjorde han ett topplopp, nästan i paritet med sin bästa låglandstid. Det betydde ledning inför den sista grenen, löpning, före Balczó.

22,5 sekunder var ungraren tvungen att plocka på Ferm. Normalt en inte alls omöjlig uppgift för den löpstarke Balczó. Magyaren startade ursinnigt. En mellantid efter en

av de fyra kilometerna visade att han i stort sett var ikapp Ferm. Men svensken startade sist och hade fördelen att gå på Balczós tider. Björn disponerade sitt lopp mästertligt. I slutskedet var Ferm den starkare och bärgade guldet med tre sekunders marginal. Inför München-OS 1972 gjorde Björn Ferm en sista stor elitsatsning. Den här gången räckte det till en hedrande sjätteplats. Vann gjorde András Balczó, som äntligen tog sitt välförtjänta individuella OS-guld. Till sina OS- och VM-medaljer individuellt var Björn Ferm med om att erövrå VM-silver i lag 1967. Han vann individuella SM i modern femkamp 1965, -67, -68 och -69.

I det civila blev Björn Ferm en vittberest affärsman med Asien som främsta bas. När han 2009 fyllde 65 år var det som chef för ett företag som exporterar bläckpatroner och toners. **TW**

13 augusti: ANDREAS LARSSON 50 år. Född i Ulvåker, Skövde. **Klubb:** Tus Schutterwald, Tyskland/HSG Nordhorn, Tyskland. **Sport:** Handboll. **OS 1996:** 2:a. **OS 2000:** 2:a.

Larsson var i många år centralfigur i IFK Skövde. En

niometersspelare som skickligt förenade speluppläggnigen med ett varierat skytte.

Lika dominerande blev han aldrig i landslaget men förutom dubbla OS-silver var Larsson med och tog 1 VM-silver och 3 EM-guld. Totalt blev det på 125 landskam-

per 298 mål, varav i OS 1996 2 matcher –6 mål och år 2000 7–17. Från Västergötland flyttade Larsson i tur och ordning till TuS Schutterwald, TBV Lemgo och HSG Nordhorn innan han återvände till hemstaden och HK Country. **TW**

14 augusti: ROBIN SÖDERLING 40 år. Född i Tibro. **Klubb:** Göteborgs LTK. **Sport:** Tennis. **OS 2004:** 33:a singel, 17:e dubbel. **OS 2008:** 33:a:esingel, 17:e dubbel.

Robin Söderling är en av landets mest meriterade tennisspelare med 2010 och 2011 som toppår. Som bäst var han rankad fyra i världen. Han nådde finalen i Franska mästerskapen två gånger, var i två semifinaler i US Open och i kvartsfinal i Wimbledon. Den mest berömda segern tog han på vägen till Parisfinalen 2009, då han besegrade "Gruskungen" och världsettan Rafael Nadal. Robins olympiska äventyr är däremot inte mycket att yvas över. Av fyra matcher under två OS blev det enbart förluster. I

singeldebuten i Aten 2004 utkämpade han en tuff kamp mot 32-rankade spanjoren Feliciano Lopez, som vann med 6-3, 3-6, 6-4. I dubbeln ihop med Tomas Enqvist var det morsning och goodbye i första omgången mot israelerna Jonathan Erlich/Andi Ram. Fyra år senare föll Robin direkt

singeln mot fransmannen Gilles Simon i två raka set, 6-4, 6-4. I dubbeln spelade Robin nu tillsammans med Jonas Björkman, med 52 ATP-segrar i dubbel på sin meritlista. Paret hade vunnit Båstadsturneringen efter en final mot Sveriges andra OS-konstellation Tomas Johansson/Simon Aspelin. Men det hjälpte föga i OS, då spanjorerna Rafael Nadal och Tommy Robredo stod på andra sidan nätet: 3-6, 3-6. För Johansson/Aspelin blev det OS-silver. 2011 drabbades Robin Söderling av körtelfeber och någon form av utmattningssyndrom. Trots flera comebackförsök kom han aldrig tillbaka med full kraft. 2015 kom beskedet att den aktiva tenniskarriären avslutades. **GL**

16 augusti: BO KNAPE 75 år.

Född i Göteborg. **Klubb:** Göteborgs KSS. **Sport:** Segling. **OS 1972:** 2:a Soling.

OS 1972 var ett omtumlande och framgångsrikt spel för göteborgssläkten Knape. Simhopperskan Ulrika tog guld och silver, medan äldre släktingen Bo också kunde lämna Västtyskland med medalj, ett silver.

För Bo Knape, ordinarie gast på Stig Wennerströms soling "Blott XIV", höll det dock på att gå gale. Knape insjuknade och missade de fyra första seglingarna. Men magen kom åter i ordning och Bo kunde hoppa in i båten för de två sista racen och bli delaktig i besättningens silver. **TW**

18 augusti: NIKLAS BERGSTRÖM 50 år. Född i Karlstad. **Klubb:** Glaskogens JSK, Glava. **Sport:** Skytte. **OS 2004:** 12:a Running Target.

Tidigt i sin tävlingskarriär hade Niklas Bergström siktet inställt på

att få tävla i OS. Väl där var målet att ta medalj. I sista stund fick han chansen. På sin 30-årsdag avgjordes den sista (senaste?) tävlingen i "running target" med olympisk status. Bergström nådde inte sitt medaljmål, utan det blev tolfte plats. De sex bästa fick skjuta i finalen, och däribland var den andre svensken Emil Johansson, som sedan slutade fyra, bara 0,8 millimeter från medalj. Vanligtvis var Bergström den bästa av de två.

I VM har Bergström silver och brons individuellt samt flera segrar i lag. I EM har han individuellt tagit: 4 guld, 4 silver och 3 brons. **GL**

19 augusti: ANITA Johansson JACOBSON 70 år. Född i Malmö. **Klubb:** Malmö KK. **Sport:** Konstakning. **OS 1972:** 15:e.

Som 17-åring var Anita med i Sapporo 1972. Hon låg på 14:e plats efter figurakningen och gjorde sedan en bra friåkning där hon fick poängen 5,0-5,3 för det

tekniska och 5,2-5,3 för det konstnärliga. Slutplacering blev 15:e av 19 startande. Vann gjorde Beatrix "Trixi" Schuba från Wien, följt av Österrikes enda guld i Sapporo. **TW**

19 augusti: MAGNUS LUNDGREN 60 år. Född i Lysekil. **Klubb:** Göteborgs KSS. **Sport:** Segling. **OS 1992:** 10:a 470.

Magnus Lundgren var rorsman i klassen 470 i Barcelona 1992. Tillsammans med gästen och klubbkamraten Urban Lagnéus kom de 10:a av 37 startande efter en urusel start, vilket delplaceringarna 31-7-12-20-16-5-4 visar. **TW**

20 augusti: ULLA-BRITT Eklund ÖBERG 90 år. Född i Stockholm. **Klubb:** SK Neptun. **Sport:** Simning. **OS 1952:** 7:a 200 m bröstsim.

Ulla-Britt kom 7:a i Helsingfors-OS på 200 m bröstsim med tiden 3.01,8 (2.59,6 i semifinal och 3.01,2 i försöken). Ulla-Britt

var den enda av de svenska tjejerna som gick till final i simning i detta OS. I finalen besegrade hon holländskan Nel Garritsen. Vann gjorde ungerskan Eva Szekeley på 2.51,7. **TW**

20 augusti: JOHAN LINDELL 60 år. Född i Eslöv. **Klubb:** Malmö SS. **Sport:** Segling. **OS 1992:** 6:a Flying Dutchman.

Johan var med i Barcelona-OS 1992. Tillsammans med Mats Nyberg som rorsman (trefaldig olympier i segling 1988–1996, född 1959) kom de båda klubbkamraterna 6:a i klassen Flying Dutchman. Deras delplaceringar var 8–7–3–16–6–14–8. Vann gjorde spanjorerna Luis Doreste/Domingo Marique. Johans partner Mats Nyberg omkom tragiskt i Verbier, Schweiz i en lavinolycka i februari 1999. **TW**

21 augusti: PER Andersson WESTBERG 70 år. Född i Järvsö. **Klubb:** Hybo AIK, Ljusdal. **Sport:** Skidskytte. **OS 1980:** 22:a Sprint 10 km, 10:a Stafett 4x7,5 km.

I Lake Placid-OS var det första gången som skidskytte 10 km fanns med på programmet. Det innebar också premiär för straffrundor vid bomskott. Per var av svenskarna som var med, och slutade som 22:a med två straffrundor. Östtyske favoriten Frank Ulrich vann guld på 32.10,69 trots två straffrundor, 43 sekunder för Alikin från Sovjet som sköt fullt. I stafetten 4x7,5 km åkte Sven Fahlén (13:e åktid

på sträckan), Per (8:e), Sören Wikström (6:e) och Ronnie Adolfsson (10:e) och slutplacering blev 10:a av 14 startande nationer. **TW**

22 augusti: BERNDT NILSSON 85 år. Född i Göteborg. **Klubb:** Göteborgs KK. **Sport:** Simning. **OS 1960:** Opl. 200 m bröstsim.

”Pix”, smeknamnet han fick av simkompisen Rolf Friberg, tävlade i Rom 1960 på 200 m bröstsim. Berndt, som fyllde 21 år några dagar innan tävlingarna, kom tidsmässigt på 26:e plats (av 45 startande) efter 2.45,0 i försöksheat fyra där han kom fyra. Berndt hette f.ö. då Bernhard men använde själv Bern(d)t. ”Kärt barn har många namn” stämmer nog in på ”Pix” som nu heter Berndt Herman Bernhard Nilsson. **TW**

23 augusti: ANNELIE Larsson BIRKEHOLM 60 år. Född i Bromma. **Klubb:** Sollerö IF, Mora. **Sport:** Rodd. **OS 1984:** 10 Singelsculler. **OS 1988:** 11:a Singelsculler.

Annelie tävlade i singelsculler i rodd i Los Angeles 1984 och i Seoul 1988. Hon kom tia 1984 och elva 1988, tävlingsdistansen var 1000 m respektive 2000 m.

Roddävlingarna 1984 avgjordes i en naturlig sjö, Lake Casitas, som låg cirka två timmars bilfärd norrut från Los Angeles i ett naturskönt område. Nackdelen var att det började blåsa vid elvatiden varje förmiddag och det innebar att roddarna fick vara mycket morgonpigga för att hinna tävla färdigt innan vinden satte in. 19-åriga Annelie tog sig till semifinal, där hon kom in som sexa. I B-finalen slutade hon fyra.

I Seoul fyra år senare på den dubbla distansen nådde Annelie semifinal och åter på en sjätte plats. I B-finalen slutade hon nu femma. **TW**

27 augusti: ANDERS MANNEL-QVIST 60 år. Född i Vilhelmina. **Klubb:** Sundsvall Biathlon. **Sport:** Skidskytte. **OS 1992:** 43:a 20 km, 67:a Sprint 10 km.

Anders var med i skidskytte i Albertville 1992. På 10 km kom han 67:a av 94 startande på tiden 29.52,0 efter tre straffrundor. Övriga svenskar i loppet var Ulf Johansson, 14:e på 27.19,0; Mikael Löfgren, 20:e på 27.33,3, samt Tord Viksten, 48:e på 28.40,50 (1 straffrunda).

I distansloppet över 20 km kom Anders 43:a tre bommar och lika många minuters tillägg. Mikael Löfgren tog brons, Leif Andersson blev 38:a och Ulf Johansson, 64:a. Segrande vitryssen Jevgenis Redkin hade bara 18:e bästa åktid, men vann tack vare att han sköt fullt. **TW**

27 augusti: HANS OLSSON 40 år. Född i Mora. **Klubb:** IFK Mora Alpina. **Sport:** Alpin. **OS 2010:** 12:a Störtlopp, Bröt Super-G, Bröt Superkombinationen.

Hans Olsson är en av få svenska fartåkare som förmått att hävda sig i världseliten. En tredje plats

2008 i störloppet i Lake Louise var första gången som en manlig svensk störtloppsåkare lyckades ta sig upp på pallen i världscupen. Inför OS 2010 hade Olsson 2009 varit rankad 12:a i världen, och 2010 slutade han säsongen som nummer 13. OS-insatsen i Whistler (Vancouver) var i paritet med rankingpositionen. Bland 62 startande slutade han elva, 88 hundradelar efter segrare Didier Défago, Schweiz. Hans var en och halv sekund snabbare än närmaste landsman, Patrik Järbyn, som slutade 29:a. Hans Olsson är tillsammans med trefaldigt OS-meriterade alpinkollegan, Maria Pietilä Holmner, som var fyra i slalom i just OS 2010. **GL**

SEPTEMBER

4 september: BENGT NILSSON 70 år. Född i Landskrona. **Klubb:** RK Aris, Landskrona. **Sport:** Rodd. **OS 1984:** 9:a singelsculler.

Bengt Nilsson är en av blott sju manliga roddare som fått vara med i OS i singelsculler. Men just under sena 1970-talet och en bit in på 1980-talet var Sverige väl representerat i grenen. Före Bengt var Hans Svensson med i två OS och 1988 var Fredrik Hultén blågul deltagare. Sedan dröjde det till 2008 när Lassi Karonen dök upp. Det blev fyra heat för Bengt Nilsson under roddtävlingarna i Lake Casitas under Los Angeles-OS. Via återkval lyckades han ta sig till semifinal. Där slutade han fyra, och var aldrig riktigt nära en finalplats. Till amerikanen John Biglow närmast före fattades drygt sju sekunder. I B-finalen slutade Bengt Nilsson trea. Tävligen vanns av finländaren Pertti Karppinen. **GL**

4 september: JONNY DANIELSSON 60 år. Född i Dala-Järna.

Klubb: Kvarnsvedens GIF, Borlänge. **Sport:** Friidrott, löpning. **OS 1988:** 10:a 5 000 m. **OS 1992:** Opl. 5000 m.

Jonny Danielsson sprang 5 000 meter i två OS, 1988 i Seoul och 1992 i Barcelona. I Seoul gick han till final efter att ha sprungit på 13.43,54 i sitt försöksheat (tio löpare inom en sekund) och på 13.25,25 i semifinalen, Johnny slutade 8:a i båda. I finalen kom han 10:a på tiden 13.30,44 efter att ha besegrat bland andra fransmannen Pascal Thiébaud, kenyanen Yobes Ondieki och britten Gary Staines, vilka alla hade bättre personbästa än Jonnys 13.20,29. I Barcelona försökte Jonny hålla tempo i sitt försöksheat men stumnade och kom 6:a på 13.43,91.

Jonnys bror Sven-Erik Danielsson är också olympier, i längdskidåkning. **TW**

4 september TOMAS

SANDSTRÖM 60 år. Född i Pietarsaari, Finland. **Klubb:** Brynäs IF/Mighty Ducks of Anaheim. **Sport:** Ishockey. **OS 1984:** 3:a. **OS 1998:** 5:a.

Finlandsfödde (Jakobstad) Tomas Sandström, en produkt av Fagerstas hockeykultur, var ännu inte 20 år fyllda när han blev OS-bronsmedaljör i Sarajevo 1984.

Den unge Brynäsanfallaren var naturligtvis ännu lite valpig, men talangen fanns där. Sandström var stor, stark, elak, en bra målskytt och pålitlig poängplockare. Sarajevo är säkert ett fint minne för Sandström. Hans andra OS, 14 år senare, vill han, liksom de övriga lagkamraterna, glömma. Sverige kom med ett stjärnlag till Nagano och floppade, utslaget i kvartsfinal mot Finland.

Tre Kronor blev Tomas dessutom världsmästare 1987. Detta sedan Sandström bland annat gjort ett av de klassiska Tre Kronor-målen, 2–2-fullträffen i nyckelmatchen mot Sovjet. Men det var ändå i NHL som Tomas Sandström cementerade sin storhet som ishockeyspelare. Han gjorde totalt 983 NHL-matcher med New York Rangers, Los Angeles Kings, Pittsburgh Penguins, Detroit Red Wings (Stanley Cup-seger

1997) och Mighty Ducks of Anaheim åren 1984–99. Han gjorde på dessa 983 matcher 857 poäng, varav 394 mål. Totalt i Tre Kronor blev 53 tävlingsmatcher (15 mål) och 24 övriga landskamper (7). Elitseriespel med Brynäs IF och Malmö IF.

Brodern Mikael gjorde 1982–84 två elitseriesäsonger med Brynäs (tillsammans med Tomas). **TW**

6 september: SOFIA Andler KVARNSTRAND 50 år. Född i Lilla Beddinge. **Klubb:** Syd-slättens RF, Anderslöv. **Sport:** Ridsport, fälttävlan. **OS 2000:** Bröt ind.

Fältryttaren Sofia Andler (som hon då bar som efternamn) hade startat OS i Sydney lovande med en delad femte plats i dressyren. Också under inledningen av den fruktade fältritten såg det bra ut. På sin häst Ameretto flöt det på bra i steeplechasan, häckloppet som föregår själva terrängritten. Men på det 20:e hindret, ett dubbelhinder utformat som två parkbänkar, fick Ameretto inte

upp frambenen tillräckligt kvickt vid den andra ”bänken”, vilket resulterade i att Sofia flög ur sadeln. Dessbättre utan allvarliga skador. Men OS-chansen var förbi.

Sofia och Ameretto var långt ifrån ensamma om sitt öde: två tredjedelar av de 37 startande tvingades bryta. Två ryttare fick föras till sjukhus, en häst bröt benet och fick avlivas.

Under OS-året gjorde annars Andler/Ameretto sin bästa tävlingsssäsong. Det året utsågs Sofia också till Skånes främsta idrottskvinna. Fyra år senare gjordes en ny OS-satsning, men den sprack två månader före

spelen i London, då Ameretto skadades. OS-hästen dog 2008 och begravdes i en vacker glänta vid familjens gård i Björköby i Småland.

GL

6 september HELENA Jonsson EKHOLM 40 år. Född i Helgum, Sollefteå. **Klubb:** I 21 IF, Sollefteå. **Sport:** Skidskytte. **OS 2010:** 12:a sprint 7,5 km, 14:e Jaktstart 10 km, 49:e 15 km, 10:a Masstart 12,5 km, 5:a stafett 4x6 km.

Helena kom till OS i Kanada som svenskt guldhopp och storfavorit. Och det var inte undra på. Av säsongens elva genomförda tävlingar i Världscupen hade Helena vunnit fyra, varit tvåa i tre och utanför topp fyra endast vid två tillfällen. Men i OS knöt det sig alldeles. En mental kollaps. Det startade med 12:e plats i sprint, 14:e i

jaktstarten och därpå den fullständiga genomklappningen, 49:a i distansen. Desto starkare var det då att göra sina bästa (minst svaga) resultat i de avslutande loppen: tia i masstarten och femma i stafetten.

Efter kallduschen i OS kämpade Helena till sig en slutlig tredje plats i den sammanlagda

Världscupen, och tog i VM brons i mixedstafett. Säsongen därpå var hon tillbaka och tampades om topplatserna. Även om segrarna inte kom lika tätt.

Efter säsongen 2011/2012 drog sig Helena tillbaka. Hon kunde då summera en VM-karriär med tre guld, ett silver och fyra brons, och i Världscupen 13 individuella segrar och 33 individuella pallplatser.

På sommaren efter det eländiga OS:et gifte sig Helena med skidskyttekollegan David Ekholm. Hennes yngre systrar Jenny Jonsson (Lindbäck) och Malin Jonsson (Kårström) har också ägnat sig åt skidskytte på hög nivå.

GL

7 september ANDERS GRILLHAMMAR, Tyresö, 60 år. Född i Västra Frölunda, Göteborg. **Klubb:** Stockholmspolisens IF. **Sport:** Simning. **OS 1984:** 21:a 400 m frisim.

Anders Grillhammar var en av två svenskar som simmade 400 m fritt i München-OS. En väl så viktig uppgift var att vara back up i lagkappslaget på 4x200 m. På 400 m slutade Anders på 21:a plats av 37 startande. Han klockades för 4.00,26, för att gå vidare hade krävts 3.58,40. För

lagkappslaget på 4x200 m blev det en fin sjätteplats. Grillhammar fick dock aldrig chansen att tävla. I laget ingick Michael Söderlund, Tommy Werner, Thomas Lejdström och Mikael Örn. Anders Grillhammar föddes i Göteborg, men växte upp i Västernorrland och började tävlings simma för Kramfors-Alliansen. Han pluggade på simgymnasiet i Hallsberg innan den verkliga hårdsatsningen började genom en flytt till Southern Illinois University i USA. Av Grillhammars resultat som

stätt sig bäst var det inofficiella svenska rekordet på 1 650 yards (1 508 meter, 76 centimeter).

Det är den distans som är den längsta bassängsimningen i USA när man i universitetssammanhang tävlar på kort yardsbana. ”Grills” tid höll som svenskt rekord fram till 2019 när nye distanskingen Victor Johansson sänkte rekordtiden inte mindre än fem gånger.

Grillhammar är en OS-simmare som unikt nog inte har några individuella SM-guld.

GL/Bo Hultén

8 september JOHAN

HARMENBERG 70 år. Född i Stockholm. **Klubb:** FFF Stockholm. **Sport:** Fäktning, värja. **OS 1980:** 1:a ind., 5:a lag.

Johan Harmenbergs tid i den absoluta världseliten blev relativt kort, men som värjfäktare fick stockholmaren verkligen fin utdelning på sina mästerskap. Annars började Johan (då som Åkerman) sin internationella karriär som florettfäktare. Svensken gjorde inga avtryck att tala om i sina VM, utan sadlade om och satsade på värja. Den snabbe Harmenberg tränade stenhårt och det gav resultat. Han tog plats i det meritryngda svenska landslaget och VM-premiären som värjfäktare 1977 blev sensationell – guld såväl individuellt som i lag! Tre år senare, i OS i Moskva, var Harmenberg ingen oscoutad storhet som i Buenos

Aires 1977. Men det stoppade inte Johan. Efter att klarat av underläge 7–9 i direktutslagningen mot fransmannen Bellone, stormade Harmenberg fram mot guld. I finalen vann Harmenberg klart mot Rolf Edling och följde upp med tre knappa vinster och ett nederlag.

Guldet skulle bli klart om inte Edling besegrade ungraren Kolczonay. Denne lugnade Johan: "Ich Edling schlagen".

Kolczonay höll sitt löfte. Johan Harmenberg var olympisk mästare. Sveriges ende individuella i fäktning genom tiderna. Segern i Moskva blev något av Harmenbergs svanesång. Han gav upp elitsatsningen och satsade på läkarutbildningen. Förutom OS-guldet och de två VM-medaljerna från 1977 tog Harmenberg ett VM-brons i lag 1978 och blev två gånger världscupvinnare i värja totalt.

TW**9 september: ROLAND**

ANDERSSON 80 år. Född i Arboga. **Klubb:** Arboga AK. **Sport:** Brottning. **OS 1972:** Opl. Grek-rom. -90 kg. Opl. Fristil -90 kg.

Roland Andersson tävlade i mellanviktsklassen (-90 kg) i både fri stil och i grekisk-romersk stil. I inledande fristilen förlorade han på poäng mot blivande silvermedaljören Strakhov från Sovjet och sedan blev det också poängförlust mot kubanen Morgan som sedan slutade 5:a. I grekisk-romersk stil blev det ny poängförlust – nu mot amerikanen Baugham och sedan förlust efter 7.03 (enligt Olympiaboken efter tre passivitetsvarningar) mot norrmannen Håkon Överby som sedan slutade 5:a. Rolands fem år yngre bror Leif var med i grekisk romersk brottning 1976 i Montreal och 1980 i

Moskva och han slutade 4:a i båda tävlingarna.

TW**10 september: STEFAN**

THYNELL 70 år. Född i Hässleholm. **Klubb:** Kvibergs SK, Göteborg/Kungälv's SK. **Sport:** Skytte, gevär. **OS 1976:** 18:e Korthåll helmatch, 47:a Korthåll, liggande. **OS 1980:** 15:e Korthåll, helmatch. 20:e Korthåll liggande.

Thynell sköt gevär i Montreal -OS1976. Där kom han som bäst på 18:e-plats i korthåll (50 m) helmatch på 1 140 poäng. Stefan var också med i Moskva 1980 och då blev placeringarna bättre, som bäst 15:e i korthåll på 1150 poäng.

TW**10 september: ERIK ANDERSSON 40 år.**

Född i Trollhättan. **Klubb:** Trollhättans SS. **Sport:** Simning. **OS 2004:** 32:a 100 m fjärilsim.

Erik Andersson tävlade på 100 m fjärilsim i OS 2004. Hans tid 54,26 räckte till 32:a plats. När Pär Arvidsson tog OS-guld i Moskva 1980 var segertiden 54,92. Däremot var Anderssons tid i Aten 2,26 sekunder sämre än när Lars Frölander vann OS på samma distans fyra år tidigare. I Aten vann Michel Phelps finalen på 51,25. Det säger något om utvecklingen på distansen. 2006 bestämde sig Andersson för att dra ned på träningen för att få tid över till annat än simning.

Överraskande nog förbättrades då hans resultat bland annat med ett personligt rekord på just 100 m fjäril (52,49). Någon ny satsning mot OS blev det däremot inte. Ett EM-brons i lagkamp 4x50 m och sex individuella SM-guld är Anderssons främsta meriter.

GL

11 september PERTTI TOIKKA 70 år. Född i Kolari, Finland. **Klubb:** Olofströms FK. **Sport:** Tyngdlyftning. **OS 1980:** 15:e i 56 kg.

Pertti kom till Sverige 1971 och blev svensk medborgare 1974. Han tävlade i tyngdlyftning i OS i Moskva 1980. I bantamvikt (-56 kg) kom han på plats 15 med sammanlagt 230 kg efter att ha klarat 100 kg i ryck och 130 kg i stöt. Kubanen Daniel Nunez vann på nytt världsrekord 275 kg (125+150). **TW**

16 september: JOEL ERIKSSON 40 år. Född i Mölndal. **Klubb:** IFK Göteborg. **Sport:** Skridsko. **OS 2010:** 7:a lagtempo. 24:e 1500 m (1.49,08).

2006 blev lagtempo på skridsko en ny OS-gren. Joel Eriksson var här en del av en seriös svensk satsning med Johan Röjler och Daniel Friberg som lagkamrater. 2007 kom laget på sjätte plats i VM. 2009 blev det en sensationell silverplats i den kommande OS-arenan i Vancouver. Inför OS

förbättrades det svenska rekordet ytterligare, så optimismen var stor inför de avgörande OS-ögonblicket. Men tyvärr, lagtempo är en chansartad gren beroende på lottning och motstånd.

Svenskarna kom aldrig med i någon medaljkamp, utan slutade sju. Efter den egna tävlingskarriären har Joel arbetat som tränare inom bland annat just teamåkning. **GL**

20 september CARL-AXEL PALM 75 år. Född i Täby. **Klubb:** Årsta BK. **Sport:** Boxning. **OS 1968:** 17:e 57 kg.

Carl-Axel "Putte" Palm var en framgångsrik boxare på nationell nivå. Han vann fyra SM-guld i tre olika viktklasser: flugvikt, lättvikt och lätt weltervikt. I OS 1968 var han en av två svenskar i boxningsturneringen. Då var det fjädervikt som gällde. "Putte" föll i den första omgången mot italienaren Elio Cotena, som fick alla domarrösterna. "Putte" Palm var också med i två EM (1969, 1971), men utan att lyckas vinna någon match. I lands-

kampssammanhang var Palm däremot en pålitlig poängplockare (18–6). Han tävlingsboxade mellan 1965 och 1973. **GL**

20 september: MATS ERICSON 60 år. Född i Järfälla. **Klubb:** Järfälla AK. **Sport:** Skidor, alpin. **OS 1992:** 14:e Slalom. **OS 1994:** 13:e Slalom.

Slalomåkaren Mats Ericson kom från Järfälla, nordväst om Stockholm och tävlade för ortens Alpina Klubb, bildad 1969. Han var med i OS 1992 i Albertville och 1994 i Lillehammer och kom då på 14:e respektive 13:e plats.

I Världscupen hade Mats Ericson sin starkaste säsong 1990–91, då han noterade sex topp-åtta-placeringar med en femteplats i Aspen som bäst. Hans bästa placering i Världscupen är från OS-säsongen 1992, då han i Kranjska Gora körde in som fyra. Hans sista världscupsäsong 1994–95 slutade med tävlingar utan resultat. **TW/GL**

26 september: DANIJELA RUNDQVIST 40 år. Född i Hässelby. **Klubb:** AIK. **Sport:** Ishockey. **OS 2002:** 3:a. **OS 2006:** 2:a. **OS 2010:** 4:a.

Danijela Rundqvist skrev hösten 2010 historia, då hon blev första svenska hockeyspelare i den nystartade kanadensiska damproligan CWHL. Rundqvist fick spela hockey på heltid, men gjorde inga pengar i Burlington Barracudas – hon fick själv dra in sponsorpengar till sin vistelse. Hösten 2011 återfanns hon i rysk ishockey (Tornado).

Fysiken, den starka skridskoåkningen och ambitionen är stockholmskans bästa egenskaper. Meritlistan är lång och fin för powerforwarden. Förutom de två OS-medaljerna, bland annat

VM-brons 2005 och 2007, SM-guld med AIK 2004, 2007 och 2009, rysk mästare med Tornado 2012 samt utnämningen till Årets Hockeytjej 2008.

I OS har Danijela spelat 15 matcher och svarat för 2 mål. Bägge målen kom i hennes sista OS 2010. Största OS-stund är förstas silvret 2006, då

Damkronorna sensationellt lyckades slå ut stormakten USA i semifinalen (3–2). Fortfarande Sveriges största framgång i ishockey på damsidan! Efter spelarkarriären har Rundqvist svarat för Djurgårdens damhockey och 2015 vann hon TV-underhållningen "Mästarnas mästare". **TW/GL**

26 september HANS

TENGGREN 75 år. Född i Blidö, Norrtälje. **Klubb:** Fyllinge IF.

Sport: Friidrott, gång. **OS 1972:** 12:a 50 km (4.16.37,6).

Hans Tenggren var en av tre svenskar gångare i den olympiska femmilen i München-OS. De tre höll länge ihop och kom i mål som 12:a, 13:e och 15:e. Tenggren var den främste, följd av Daniel Björkgren och Stefan Ingvarsson.

Tenggrens tid var 4.16,37, för medalj hade krävts en tid på drygt 4 timmar. De övriga svenskarna klockades 4.20 resp 4.21.

Hans Tenggrens bästa internationella placering kom under EM i Rom, på dagen två år senare, då han i sin andra EM-start blev åtta på 20 km. **GL**

28 september: NAIM TERBUNJA 40 år.

Född i Pristina, Kosovo.

Klubb: Djurgårdens IF/IFK Linköping BK. **Sport:** Boxning. **OS 2008:** 17:e 75 kg.

Terbunja kvalificerade sig för en OS-plats efter en stark kvalinsats, där han han i tur och ordning eliminerade greken Gazis, polacken Sek, armeniern Hakobian och slutligen fick en w.o.-seger mot britten De Gale, Svåraste matchen var mot armeniern, då sengersiffrorna blev

16–13. I den olympiska huvudturneringen råkade Terbunja direkt ut för den regerande världsmästaren, ryssen Matvey Korobov. Det blev en klar förlust med 6–18.

Terbunja har en fin SM-svit med sju guld mellan 2002–2008. Hans internationellt starkaste prestation var i VM 2002, då han vann två matcher. Han har har också ett flertal internationella turneringssegrar.

Efter ett kort uppehåll gick Terbunja senare 13 matcher som proffs: vann tio, boxade oavgjort i två och förlorade en. **GL**

29 september BO GUSTAFSSON 70 år.

Född i Skee, Strömstad. **Klubb:** Strömstads IF/Enhörna IF/ IK Vikingen Göteborg. **Sport:** Friidrott, gång.

OS 1980: Diskv. 20 km. Bröt 50 km.

OS 1984: 2:a 50 km.

OS 1988: 7:a 50 km.

Bo "Bosse" Gustafsson var en av världens främsta långdistans-

gångare under hela 1980-talet. Gustafsson började med tävlingsgång 1963 – åtta år ung, han växte upp i Stene utanför Strömstad och var i tonåren en idrottens mångsysslare. Nådde många fina framgångar i friidrott och skidor och spelade fotboll i IFK Strömstad.

SM-debuten i gång skedde i Västerås 1966 och 1997 gjorde han sin 66:e SM-start vilket då var rekord, 2000 i Örnsköldsvik vann han sitt sista SM-guld. Landslagskarriären startade 1970 och slutade 1996. De största internationella framgångarna är hans brons i Aten-EM 1982 och silver i Los Angeles-OS 1984 på favoritdistansen femmilen. Båda gångerna visade han upp en oerhörd viljestyrka som gjorde honom till medaljör.

En svaghet hade dock Bosse. Vid flera tillfällen diskades han på grund av problem med markkontakt. Som i första OS-starten (20 km) i Moskva då han 350 meter före mål blev avplockad och tappade ett givet brons. Han har noterat 29 svenska rekord och i övrigt kan nämnas åtta gångsegrar i New York Marathon och fyra i Stockholm Marathon. Att han är en stor idrottsbegävnig visade han 1983 med 2.30.38 som debuttid i maratonlöpning. Sammanlagt har han tagit 26 SM-guld. **TW**

AVLIDNA OLYMPIER

GUNILLA RASMUSON (tidigare Lundberg) Född 6 februari 1957 i Umeå. Död 24 mars 2024 i Eskilstuna. **Klubb:** Borlänge SS. **Olympier 1976:** 7:a lagkapp 4x100 m, Opl. 200 m frisisim (2.09.51) Oplac. 100 m ryggsim (1.07,73), 10:a 4x100 m medley.

ALF PETERSSON Född 5 februari 1933 i Helsingborg. Död: 29 mars 2024 i Västerås. **Klubb:** IFK Helsingborg. **Sport:** Friidrott, löpning. **Olympier 1960:** 400 m (vidare från försök, avstod vidare tävlan), 4x400 m (vidare från försök, laget utslaget i semifinal).

KURT ELIMÄ.

Född: 24 augusti 1939 i Korpilombolo (utanför Pajala). Död: 28 mars 2024 i Gällivare.

Klubb: Malmbergets AIF, IFK Kiruna. **Sport:** Backhoppning. **Olympier 1964:** 7:a i normalbacke, 29:e i stor backe. 1968: 37:e i normalbacke, 37:e stor backe.

Uppvisning i Führerns smak.

Birte och Britta äldsta olympier

Birte Hansson Ekberg fyllde 100 år 28 mars i år.

Britta Vincent fyllde 107 år i december 2023.

Foto: Folkörörelsens arkiv, Västerbotten.

Britta Granberg (senare Vincent), till höger, med Ingrid Nilsson vid OS 1932.

Birte Hanson Ekberg (tidigare Christoffersen), olympisk simhopperska, fyllde 100 år den 28 mars. Hon är därmed den nu äldsta av svenska olympier. Före detta dressryttaren Maud von Rosen, 98 år, hinderlöparen Eric Nilsson, 97, mångkamparen. Kjell Tännander, 96 och brottaren Edvin Vesterby, 96, är andra seniora OS-seniorer som hänger med.

PÅ OLYMPIAHISTORISKA föreningens facebook-sida påpekade Thomas Silfver att den äldsta svenska som medverkat vid ett OS, och är i livet, minsann är Västerbottens grand old lady, Britta Vincent i Holmsund.

BRITTA VAR EN av de över tusen svenska gymnaster som ingick i ett bejublat gymnas-

tikframträdande under nazispelen i Berlin 1936. Massuppvisningar var mycket populära vid den här tiden, särskilt i Tyskland. Rikskanslern själv – Adolf Hitler alltså – ska ha varit synnerligen förtjust över föreställningen. Så även om det bara var uppvisning så var gymnastiktruppen förmodligen mest bejublad av alla svenskar under spelen. Möjligen i konkurrens med upptäcktsresanden och hitlervännen Sven Hedin.

BRITTA VINCENT fyllde 107 år den 29 december 2023 och intervjuades av SVT.

– Jag har upplevt många krig men aldrig krigat. Jag är en fredlig person, förklarade 107-åringen.

GÖRAN LÖWGREN

Ordföranden har ordet

Först vill jag tacka för förtroendet att få fortsätta verka som ordförande för SOF.

En liten besvikelse från årsmötet var dock att så få ville lyssna digitalt på Peter Reinebo och Olle Anfelt. Men skam den som ger sig. Jag kommer fortsätta att erbjuda möjligheten att delta digitalt även vid framtida evenemang.

I vår förenings ganska ambitiösa verksamhetsplan har vi stakat ut vad vårt arbete i styrelsen ska fokusera på. Det har vi nu inlett genom att bilda flera olika kommittéer som ska ta sig an de olika punkterna. Jag hoppas att det ska leda fram till bra resultat och utveckling av vår förening.

DEN PUNKT SOM jag brinner mest för i verksamhetsplanen är att ta fram en handlingsplan för att säkerställa utgivningen av den tryckta versionen av Bullettinen. En av förutsättningarna för att nå dit är att vi lyckas utöka vår medlemskader. I det arbetet har vi ju alla medlemmar ett visst ansvar. Både genom att betala medlemsavgiften, men också genom att försöka sprida vårt budskap och locka in nya medlemmar. Om vi alla gör ett försök och uppskattningsvis hälften av oss lyckas värva en ny medlem, skulle vi få den 50-procentiga ökning av medlemsantalet som säkerställer tidningens tryckta version för en överskådlig framtid.

På Stadion i Stockholm hade jag glädjen att beskåda friidrott på hög nivå. Vi var

drygt 11 000 på läktarna som kunde njuta av Bauhaus-galan i solskenet. Publiktillströmningen var den bästa på flera år. Det var extra trevligt med de starka insatserna av några av våra svenska atleter. Jag kan ändå sakna lite av den fitness och showinriktning som jag tillsammans med Rajne Söderberg var med att skapa på 90-talets DN-Galor.

SOMMARENS STORA IDROTTLIGA begivenhet i Paris är mindre än två månader bort. Vi fick ju höra på årsmötet av Peter Reinebo att han och SOK förutspår ett bättre svenskt resultat rent medaljmässigt i Paris än senast i Tokyo. Då blev det nio medaljer, tre guld och sex silver. Nu är alltså målsättningen tio – elva medaljer.

Låt oss hoppas att denna profetia slår in även om den Coubertinska grundtanken också tilltalar mig: ”I OS är det inte viktigast att vinna utan deltaga, det viktigaste i livet är inte att segra utan att kämpa väl”.

Avslutningsvis vill jag önska alla våra medlemmar en skön och härlig sommar med ”lagom” mycket av både sol, regn och avkoppling.

PER-ANDERS
VON SCHEELE

Valberedningens samtliga förslag föll i god jord hos de 33 röstberättigade vid SOF:s årsmöte den 22 april på restaurang Gröne Jägaren i Stockholm.

Schaffer ny i valberedningen

Med acklamation omvaldes ordföranden Per-Anders von Scheele för en ny mandatperiod på ett år. Han tackade för det förnyande förtroendet och sa att han tänker fortsätta att jobba för att öka vår medlemskår och att stärka samarbetet med närbesläktade organisationer.

Likaså blev det omval av styrelseledamöterna Anders Engström, Jan Ternhag och Sten Feldreich, alla på två år.

Till revisorer, i två år framåt, utsågs Anders Johrén med Jupp Ripfel som suppleant.

Valberedningens ordförande Tomas Persson hade aviserat sin avgång. Werner Schaffer valdes till ny ordförande för SOF:s valberedning. Werner gick med i SOF

Nyvalde Werner Schaffer, t h, i samtal med Mats Taxén.

kort efter föreningens bildande 1986. Han har förflutet som landslagsman i basket och spelade elitbasket i Solna IF.

Mats Taxén och Folke Højmar i valberedningen omvaldes.

Med både kompetens och humor ledde Anders "Kullen" Havdelin årsmötet, vilket i hög grad bidrog till den goda stämningen.

STEN FELDREICH

Tomas Larsson och Stikkan Pettersson trivdes på årsmötet.

SVERIGES OLYMPIA-HISTORISKA FÖRENING

STYRELSE

Ordförande

Per-Anders von Scheele
tel: 0703-310108
pavonscheele@gmail.com

Vice ordförande, protokollförare

Anders Engström
tel: 070-775 1336
anders.engstrom46@gmail.com

Kassör & medlemsansvarig

Birger Fält
tel: 070-575 74 23
birger.falt@gmail.com

Klubbmästare

Lennart Bernström
lennart.bernstrom@gmail.com

IT-ansvarig

Jan Ternhag
jan.ternhag@gmail.com

Redaktör Bulletinen

Sten Feldreich
tel: 070-763 1053
sten.feldreich@gmail.com

Biblioteksansvarig

Göran Löwgren
goranlowgren@icloud.com

SOF:s plusgiro 54 14 10-7
eller **Swish** 070-575 74 23
Årsavgift 2024: 250 kr

Hedersmedlemmar: Thord Eric Nilsson, Åke Olsson, Håkan Sundström, Tomas Persson och Tommy Wahlsten.

Posttidning

B

PORTO
BETALT

Returadress:

SOF c/o Birger Fält
Vetevägen 2
145 68 Norsborg

Nybakade olympiamästare 2004. Christian Olsson och Stefan Holm.

Foto: Bildbyrå

Baksätessfunderingar

Många minns den förtrollade kvällen i Aten 2004 då Sverige inom loppet av några minuter tog två OS-guld i friidrott – Stefan Holm i höjdhopp och Christian Olsson i tresteg. Olle Anfelt, beteendevetare och coach- och ledarskapsansvarig på Sveriges Olympiska Kommitté, har ett oförglömligt minne.

– Klockan var en bra bit efter midnatt och Stefan och Christian ville in till stan för att fira sina guld. OS-byn låg en bit utanför centrala Aten och det var svårt att få tag på taxi. Så jag erbjöd mig att skjutsa dem, berättar Olle Anfelt.

I baksätet funderade Stefan Holm på

vem som egentligen kunde sägas vara bäst av de två nybakade OS-guldmedaljörerna.

Svaret blev Christian Olsson.

– Hur de kom fram till den slutsatsen? Jo, genom att räkna antalet mästerskap de innehade. Christian Olsson hade guldmedalj i fem mästerskap. Förutom OS-guldet var han VM- och EM-mästare både inomhus och utomhus.

– Stefan Holm var ”bara” innehavare av fyra mästerskap: Förutom OS-guld, VM-guld inomhus och utomhus, EM-guld inomhus – men saknade EM-guld utomhus.

STEN FELDRICH